

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

TEREMTETTUDOMÁNYI
TÁRSULAT
KÖNYVTÁRA

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek),
Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Felhívás a gazdaközönséghez.

A gazdaközönség egyik legnehezebb dolga a jó értékesítés. S miért az? mert szervezkedve nincs! Tegyük meg tehát a lehető e téren! Most a midőn a gabona ára emelkedőben van, a gazdaközönség az árakat csak úgy tudja kihasználni, ha tájékozott pontosan az árakról. Tapasztalatból tudjuk, hogy például az árpa ára a tőzsdén nincs jegyezve, s mindenki tapogatózva adja el terményét, mert a börzei jegyzések legtöbb gazda előtt érthetlenné válnak. Segítsünk tehát magunkon. Küldjék be a gazdák a „Köztelek” szerkesztőségéhez az általuk eszközölt eladások jegyzékét s a szerkesztőség azokat a tőzsdérovatban közzé fogja tenni. De ne csak a gabona, hanem élő állat és bármi más termény-eladását is közöljük, mely célra egy új rovatot nyitunk „Eladások” cím alatt.

A bejelentésben kérjük az eladott mennyiséget, a minőségi súlyt, az eladás napját, az eladás helyét, és az eladási árt közölni. Kérjük ezt nemcsak tagjaink, hanem összes gazdatársainktól.

Forster Géza,
főszerkesztő.

Fölhívás gyümölcstermelőinkhez.

A „Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete” a gyümölcsértékesítést kezébe öhajtván venni, azzal az eszmével foglalkozik, hogy Oroszországban piacot szerezzen a magyar gyümölcsnek. Felhívjuk tehát termelőinket,

hogy akiknek eladó gyümölcsük volna, szíveskedjenek azt a fentnevezett szövetkezeteknél (Budapest, Központi-Vásárcsarnok) bejelenteni, hogy a szövetkezet az eladó gyümölcs mennyiségéről eleve tájékozva legyen.

Megjegyzendő, miszerint Oroszországba szállításra sárga-barack, szőlő, alma és körte alkalmas. Mindezek azonban csakis válasszott, kiváló jó minőségben és gondosan csomagolva küldhetők. E tekintetben készséggel nyújt fölvilágosítást a szövetkezet üzletvezetősége. A kiknek pedig bogyümölcsük volna eladó, körte, vagy alma, annak értékesítése iránt is a szövetkezet készséggel gondoskodik és annak eladását közvetíti.

A gazdaközönségnek érdekében áll, hogy e tekintetben a szükséges bejelentéseket minél előbb megtegye a szövetkezet mihez tartása végett.

Forster Géza
igazgató.

Abrak-takarmány küldemények kedvezményes szállítása.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 25918/97 szám alatt kelt magas rendeletével az abrak-takarmány (korpá, olajpogácsa, árpadara, kukoricadara és malomkonkoly) küldemények szállítására nézve díjkezdményt engedélyezett a gazdáknak, a mely díjkezdményben gazdasági egyesületek által kiállított igazolványok alapján részesülnek. A kik tehát egyesületünk tisztelt tagjai közül ily igazolványok mellett való kedvezményes szállításra igényt tartanak, forduljanak, a titkári hivatalhoz, minden egyes esetben pontosan feltüntetve a feladó nevét, címzett nevét és lakhelyét, a feladási állomást, rendeltetési állomást, címzett foglalkozását, az áru nemét és mennyiségét. A mennyiségre nézve megjegyezzük, hogy 100 q-nál kevesebb árura igazolvány ki nem állíttatik. A levélhez egy 10 kros bélyeg melléklendő.

Igazgató.

Szőlészeti tanulmányut.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület szőlőművelési és borászati szakosztálya szeptember hó 11-től 20-ig terjedő időközben tanulmányutat rendez.

A tanulmányut az alábbi szőlőtermelő vidékekre terjed ki:

- a) a székesfőváros vidékére.
- b) Balatonmentére.
- c) Szeged s Arad-hegyalja vidékére.

A tanulmányut Budapestről indul szeptember hó 12-én és Világoson zárul szeptember hó 20-án.

Részletes tervezet a „Borászati Lapok” 28. számában jelent meg.

A tanulmányut összes költsége maximumán 60—70 frt, beleértve az utazás, elszállásolás s étkezés költségeit s bele nem értve a Budapestre való utazást s a Világosról való hazautazás költségeit.

A tanulmányutban való részvételre való jelentkezések az OMGE. titkári hivatalához intézendők, mely jelentkezésekkel egyidejűleg az előirányzott költségek fele, azaz 30 frt az OMGE. pénztárába czimezve beküldendő. Oly jelentkezések, amelyekkel egyidejűleg a 30 forint előleg be nem küldetik, figyelembe nem vétetnek. A részvételi díj második részlete a jelentkezések lezárása s a költségek végleges megállapítása után lesz befizetendő.

A jelentkezés határideje augusztus 20. A résztvevők száma 60.

Mindennemű felvilágosítással szolgál az OMGE. titkári hivatala.

A rendező-bizottság.

Termények értékesítésére

és

Erőtakarmányok beszerzésére

kitűnő bel- és külföldi összeköttetések folytán készséggel ajánlkozik a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE, Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

Mai számunk 24 oldal.

Pályázati felhívás.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület az általa kezelt földmivességek alapítványi helyek közül pályázatot hirdet:

a nagy-atádi gazdakör alapítványára, évi ösztöndíj 120 frt.

Ezen alapítványra pályázhatnak első sorban az nagy-atádi, illetve somogy megyei illetőségű egyének. Pályázhatnak ezen ösztöndíjra oly magyar honpolgárok fiai, kik 16-ik életévüket betöltötték, ami keresztlevéllel igazolandó, továbbá iskolai bizonyítvánnyal igazolandó, hogy a pályázó jól tud írni és olvasni.

Pályázhatnak ezenkívül magyarországi földmivességek iskolába már felvett tanulók is, ha ezt az illető földmivességek igazgatója által bizonyítják.

Kellő okmányokkal felszerelt bélyegtelen kérvények folyó évi szeptember hó 15-ig az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóságához (Budapest, Köztelek) nyújtandók be.

Forster Géza
igazgató.

Munkáskérdés.

A „Köztelek” 61. számában Forster Géza ur, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója, a munkáskérdésről és annak megoldásáról egy közleményt tett közzé, mely közleményben a többek között az foglaltatik, hogy mindkét fél bizonyos tekintetben hibás. Azt hiszem, hogy a tisztelt cikkíró ur a két fél alatt a miniszteriumot és a gazdákat érti.*

Ezen állítását a tisztelt cikkíró urnak én is helyeslem, sőt hibásabbnak a gazdaközönseget tartom, hogy miért, szabad legyen azt előadnom.

Az Alföldön a szociálizmus már 7 év óta működik. Kezdeté Békés vármegyében Csorvás és Orosháza volt, később terjedt át az egész vármegyére és a szomszédos megyékre is.

Kezdetben a munkás szociálisták csak szóval adtak nézeteiknek kifejezést, de az 1897. évben már teljesen uralkodtak a gazdaközönsegen. Hogy a szociálizmus ilyen erős összetartáson alapuljon, azt mi sem hittük. Biztunk a magyar ember munkaszeretetében, biztunk a közigazgatási hatóság pártfogásában, biztunk a miniszterium bölcs intézkedésében és támogatásában. Bizalmunk nem nyert igazolást, azért hibáztatom én első sorban a gazdaközönseget.

Mi, kik azt hittük, hogy az egész szociálizmus csak néhány bujtogató műve, alaposan felsültünk. Felsültünk pedig azért, mert Békés vármegyében ma már minden mezei munkás erős szocialista. Hogy pedig ez jövőre még erősebben fog követeléséhez ragaszkodni, az bizonyos.

Hogy miért, azt rögtön megmagyarázom.

Azon állítása a cikkíró urnak, hogy az alföldi gazdák nem elég korán biztosították maguknak a nyári aratókat, tévedésen alapul.

Az Alföldön, de különösen Békés vármegyében az a szokás, hogy a gazdaközönség a nyári aratókat azon év január és február havában szerződési aratásra, sőt a szerződés megkötésekor előleggel is ellátja.

Az aratási szerződésben minden kívánalom és ígéret ki van kötve, sőt még azon esetre is megállapodás történik, hogy amennyiben a gabonákat elemi csapás érné, mennyiért tartozik az arató a szerződésben kikötött aratást pénzért végezni.

Az aratási szerződés megkötésekor azt hiszi a gazda, hogy immár van nyári munkása, a községbeli szegény néppel pedig jól tesz, mert azoknak a téli kenyerek biztosítva van. Mindebben csalódik a gazda.

* A két fél alatt a munkaadó és a munkás értetett. Szerk.

Az aratási szerződés megkötése mindég a község házában történik, még pedig két esküdt vagy pedig a községi bíró személyes jelenléte alatt.

Az aratás elérkezével a gazda kirendeli az ő aratóit aratni, ezek megjelennek, az élelmezést felveszik s csak akkor jelentik ki, hogy ők a szerződés szerint nem aratnak, hanem bizonyos túlköveteléssel állanak elő, a mit a gazda nem tud megadni. Ekkor jön a járás főszolgabírája néhány csendőrrel, beszél a gazdával, beszél az emberekkel, a gazdának ajánlja, hogy adjon többet, kínálja a békés ki egyezést, játszsza az alkusz szerepét, de vég eredményében az aratók rendszerint elérik a céljukat, a gazda pedig gondolkozhatik azon, hogy hogyan fogja az adóra szükséges pénzt beszerezni.

Ez évben azon a környéken így történt mindenütt; a szerződött aratóknak a szerződésben kikötött összegre mindenütt rá kellett fizetni, még pedig körülbelül 26 frt ára gabonát minden embernek.

Hol van itt a törvényben kikötött szerződés érvényesítése?

Hol van a gazdának ígért segítség?

Hol van azon kármegejtetés, a mit az aratók a munkahátráltatással okoztak a munkaadónak? stb.

Erre az a válasz, hogy örülj, hogy az aratóidtól megszabadulhattál.

Ez évben Békés megye sárréti járásában egy magyar hold gabona learatása körülbelül 8 frtba került, ehhez hozzáadva a többi szükséges kiadásokat is, felszámítva a termés összegét, sehogysem tudom a 4%-ot megtalálni, hátha még a gabona ára 6 frt lenne.

Ezen eljárások után most minden gazda úgy számít, hogy a jövő évi aratásra idegen munkásokkal fogja magát ellátni, hogy ne legyen kitéve ismét az ez évben történt kizsákmányolásnak.

Igen, de a közigazgatási hatóság azt mondja, hogy azt nem engedni, mert akkor a mi népünknek nem lesz kenyere és ki fogja azokat eltartani.

Tehát a mostani sikerült sztrájk jövőre még sokkal károsabban fogja a gazdát sújtani, a sztrájkolók pedig sokkal nagyobb követeléssel fognak előállni, amire a gazdának megint csak engedni kell.

A mostani viszonyok között a gazdának valóban nincs egyéb teendője, mint a fizetés.

Most készül az új eseléd és a mezőgazdasági munkástörvény, mely törvény szintén a gazda zsebére lesz megoldva s még nagyobb összetartásra fogja buzdítani a szociálistákat, mert ezen törvényben akciójuknak teljes sikerét fogják látni.

De hogy mikor lesz a gazda érdeke a munkásokkal szemben biztosítva, azt csakugyan nem tudjuk. Vajjon az új mezőgazdasági törvénynek lesz-e egy szakasza, amely szakasz a gazdatisztekről és a gazdatiszti állások rendszerezéséről gondoskodni fog?

Ezt nagy érdeklődéssel várjuk!

Merza Márton.

* * *

Helyt adtunk a felszólalásnak, a mennyiben abban egy gyakorlati gazda nézetei jutnak kifejezésre, bár mindjárt megjegyezzük, hogy a közölt tapasztalatok a munkáskérdésbe olyan új szempontokat nem visznek bele, a melyek már eddig is kellő mérlegelés alá ne estek volna.

Hiszen az egész aratási sztrájk jogosultságának senkisében abban kereste és keresi okát, hogy munkásaink magasabb munkabér után törekszenek, hanem a sztrájk-ellenes akcióknak és preventív intézkedéseknek indokát éppen az képezte, hogy a munkások az előlegesen kötött szerződéseket felbontották.

Jogi szempontból mindenesetre más elbírálás alá esik a szerződésbontás, mint az, ha valaki egyáltalán nem bírható reá méltányos

szerződés kötésére. A gazdának azonban mindkét esetben egyformán szomorú következményekkel kell számolnia, az ő szempontjából tehát az még nem megoldás, ha a törvény szigorú biztosítékot nyújt ugyan a megkötött szerződések realizálhatására, de ugyanekkor a munkások részéről olyan magas követelés áll vele szemben, a mely méltányos szerződések megkötését lehetetlenné teszi.

Eppen ezért a mezőgazdasági munkástörvényeknek nem lehet céljuk, hogy a gazdai érdekeken esett sérelmekért kvázi a megtorlás módját nyujtsák; céljuk helyesen csak az lehet és tényleg az is, hogy a munkaadók és munkások között ellentétek felmerülését preventív intézkedésekkel lehetőleg meggátolják.

Eppen legutóbbi vezércikkünk taglalta a Mamusich-féle törvényjavaslat tervezetét. Már ennek nyomán is konstatalható, hogy a munkáskérdés megvitatásánál igen sokféle szempont esett és fog esni komoly megítélés alá remélhetőleg a kodifikáláskor is.

Eleve tehát azzal a gyanuval illetni egy készülő törvényt, hogy annak tendenciája a gazdák ellen fog irányulni, legalább is megfontolatlanság. Sőt bizonyítva igazságtalannak is látszik ez az előlegezett itélkezés, ha visszaemlékezünk arra, mily erős kirohanásokat intézett a közelmúltban a sajtó nagyrésze a közigazgatási apparátusok ellen, a melyek élükön a miniszterekkel — állítólag — a munkásmozgalmak erőszakos elnyomására törekedtek. És tényleg lehet panaszunk a munkásbajok idültté válta miatt, de amiatt, hogy az irányadó körök a legutóbbi sztrájkok alkalmából a gazdai érdekek megvédelmezésére ne törekedtek volna: ez idő szerint méltán vádat nem emelhetünk.

Más kérdés természetesen az, hogy a kormányzat ezt a tanúsított buzgóságot hogy fogja értékesíteni a munkástörvények megalkotásánál. Hogy momentán közigazgatási apparátusokra támaszkodott a sztrájkellenes akcióban, azt a helyzet kényszere menthette; annál helytelebbs volna azonban, ha a munkáskérdést a jövőben is a gazdák mellőzésével, közigazgatási uton kívánna rendezni.

Ha tehát a felszólaló bizalmatlanságát a hozandó törvények iránt avval okolná meg, hogy a gazdaköröket e törvénytervezetnél láthatólag mellőzik, hanem egyedül a közigazgatási bürokráciában keresik a bölcsesség köveit: ilyen értelemben bizalmatlanságát e törvénykezési momentum iránt igenis indokoltnak tartanók.

Nevezetes körülményt említett meg felszólaló abban, hogy a közigazgatási hatóság nem engedni meg az idegen munkások bevitelét, nehogy zavargásnak vagy más oly következményeknek tegye ki magát, melynek sulya azután a hatóságot terhelné.

Ez csakugyan fontos mozzanat, mely azonban csak addig és az esetre bir jelentőséggel, ha a munkáskérdés végleges megoldása nem sikerülne. Mert azt ismét nem tekintenénk a kérdés helyes megoldásának, ha helyenkint a meglévő munkásokat idegenekkel kellene helyettesíteni.

Eppen úgy kell a törvénynek a kérdést orvosolni, hogy ilyen helyettesítés szüksége ne álljon be s e végből egyáltalán nem szükséges jogokat odadobni a szociálizmus áldozatául, csak a törvény teljes szigorának kell szerezni respektust és hatályt, mint erre idézett vezércikkünkben a helyesnek vélt eljárás körvonalozva is van.

Ezek voltak röviden a megjegyzéseink t. gazdatársunk közleményére, amely egyébiránt lényegében a Forster-féle cikk intenczióival ellenkezésbe nem jutott, sőt újabb érveket szolgáltatott azoknak, akik a munkáskérdést állam és társadalom együttes tevékenységének felhasználásával igyekeznek megoldani.

Szerkesztő.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Kerpely Kálmán.

Kívánatos-e mindenkor a sekély tarlószántás?

☞ A „Köztelek” f. évi 58-diki számában megjelent „Tarlószántás” című jeles munkát érdeklődéssel olvastam. A cikk írója megerősíti azon elfogadott és ma már annyira elterjedt műveletet, hogy gyomirtás céljából a tarlót aratás után azonnal sekélyen alá kell szántani.

A hivatkozott cikk azonban már nem terjeszkedik ki arra, vajjon a sekély tarlószántás mindenkor kívánatos-e? Nálunk Fejérmegyében a buza és zabtermesztés a mezőgazdaság legfontosabb tényezője és kénytelenek vagyunk a buzát zab után vetni, a tarlót jelen esetben mélyen szántjuk, vetés előtt pedig kevésbé mélyen.

Mi az itteni rendszerrel két év óta szaktottunk, a tarlót sekély szántással buktatjuk alá és a vetés előtt mélyen szántunk. Úgy mult évben, mint az idén buzából rossz termésünk volt, holott a gazdaságban azelőtti években mindig meg volt a jó középtermés.

Tudakoltam a rossz termés okát a nálam már régebben itt gazdálkodóknál és ezektől azon választ nyertem, hogy a „földnek nem adtuk meg a kellő munkát, mert Fejérmegyében a tarlót mélyen kell szántani és vetés előtt kevésbé mélyen.” A sekély tarlószántás szerintük csak akkor bizonyul hasznosnak, ha a földnek a sekély tarlószántás után még egy keverő szántást és vetés előtt egy harmadik szántást tudunk adni. Ezt a szabályt ők akkor alkalmazták, ha zab után buzát vetnek.

Már most arra nézvérem gazdatársaim véleményét, vajjon a mi megmivelésünk volt-e helyes, amikor buza előtt a tarlónak sekély szántást adtunk, vetés előtt pedig mélyen szánt-

tottunk? Vagy pedig a régi gazdák szántási módja helyes-e? Megtisztelve érezném magam, ha a t. rovatvezető ur maga is foglalkoznék ezen kérdéssel. L. M.

*

A gazdaságban vannak általános érvényességű, hosszú tapasztalatokon alapuló szabályok, melyek azonban nem zárják ki azt, hogy adott esetekben, a viszonyok szerint ezektől el ne térhessünk. A talaj okszerű előkészítésének kérdéseinél szintén vannak ilyen általános szabályok, melyeknek keretén belül a gazda kisebb-nagyobb eltéréseket engedhet meg magának aszerint, amint azt a körülmények megkövetelik.

Ilyen esetet találunk előző cikkben, mely arról tesz tanúságot, hogy L. M. tisztelt gazdatársam a szakközleményeket nemcsak elolvassa, hanem azokból következtetéseket von le s a fennálló szabályoktól eltérő esetekben, ennek okát minden oldalról megvilágítva szereti látni.

A hivatkozott cikkben zab után buzát vetnek s ez esetben az ottani tapasztalatok alapján sekély tarlószántás s mély vetőszántással nem, ellenben mély tarlószántás s közép mély vetőszántással érnek el megfelelő eredményeket. A sekély tarlószántás pedig csak azon esetben válik be, ha a vetőszántást megelőzőleg még egy keverő szántást adhatnak.

Hogy a tarlószántásnak meg vannak az előnyei, melyek a „Köztelek” 58-diki számában ki voltak fejtve, tagadhatatlan s oly gazdaságokban, ahol rendszeren alkalmazásban van, nem is hagynak fel vele. De hogy azután a sekély tarlószántáson kívül hány szántással hozzhatjuk a talajt oly állapotba, hogy az a buza igényeinek megfelelően, az már a talajviszonyoktól, a fogás és henger közbeszurt használatától és az előveteménytől függ.

Ott, ahol tengeri (tehát kapás növény) után vetnek buzát, egy előrement fogasolás után rendszeren egy szántásba vetnek jó ered-

ményűvel, mert a kapás növény után a talaj rendszerint oly porhanyó, hogy egy szántással is előkészíthető. A később lekerülő takarmánynövények után, melyek a talajt sürően beárnyékolják s beérésére kedvező hatással vannak, a legtöbb esetben egy tarlószántás s vetőszántással adjuk meg a kellő munkát. Ellenben, ha tavaszi kalászosok, különösen pedig zab képezik a buza előveteményét, tehát oly növények, melyek alatt a talajmechanikailag elromlik, összetömődik, akkor — különösen kötött földön — egy sekély tarlószántás és egy vetőszántás gyakran nem lesz kielégítő. A vetőszántással felhozott nyers és összetömődött föld nem kapja meg a porhanyóságnak, az omlósságnak azt a fokát, mely a buzavetésnek jó ágyat biztosítana.

Különösen áll ez akkor, ha a talajt a zab alá, a rendes szokás szerint ősszel nem szántjuk meg, hanem csak tavasszal sekélyebb szántással munkáljuk meg. Ez esetben a szántóföld annyira összetömődik, hogy az a zab lekerülte után egy sekély tarlószántással s a szükséges mély vetőszántással kellően elő nem készíthető. Ilyenkor a tarlószántás (melyet azonnal a zab lekerülte után kell megadni) s közvetlenül a buza elvetése előtt alkalmazandó vetőszántáson kívül, még egy közbeszurt keverőszántást kell adni, melynek a vetőszántásnál mélyebbnek kell lennie.

Ha említett három szántást nem adhatjuk meg, akkor a tarlószántás mellőzésével kövessék L. M. ur a praktikus gazdák ama eljárását, mely szerint a buzával bevetendő zabtarlót egy mély szántással s közép mély vetőszántással készítik elő. Igaz, hogy ez esetben a tarlószántás gyomirtó előnyeitől esünk de a földet mechanikailag oly állapotba hozzuk, melyet a buza kellő diszlésére okvetlen meg kíván. Ily esetekben vesszük az előhántóval felszerelt Sack-féle ekének kitűnő hasznát, mert ha már arról van szó, a tarlót mélyen leforgatni, akkor azt oly tökéletesen kell megtenni, hogy a következő sekélyebb vetőszántás-

TÁRCZA.

Effektívák a papirosbuza.

A gabonaárak folytonos emelkedése még azoknak is a mezőgazdaság dolgai felé tereli figyelmét, kik azzal eddig edes-keveset törődtek. A közgazdászok, valamint a statisztikusok véghetetlen polemiákba bocsátkoznak a mesés emelkedés okainak felderítését szorgalmazva. Ők ezt tehetik — ők a beavatottak.

De hát mit tegyen a nagyközönség? Az profánus, a mennyiben még csak a foga fehérét sem tudja mutatni a kérdéshez hozzá szólóan.

Ezért tán nem lesz érdektelen, ha a tárgynál megállunk vele s apróra szedjük a megbeszélendőket, mert végre is, ha a gazda termel, a fogyasztó az, mely csengő pénzzel vesz, fizet; egész helyén levő tehát, hogy ennek is, annak is kis ujjába legyen a buza áralakulás miéjrtje.

A fogyasztó kezeit csapja össze s „halatlan” drágaságról hajlandó lamentálni.

A gazda meg úgy találja, hogy a jelenlegi buzaár éppenséggel nem rejt valami veszedelmet magában, sőt mi több, egész határozottsággal azt erősíti, hogy azon a normális álláson van, hol ő neki mód nyújtatik a tisztességes megélhetésre. Munkája számadását leli csak meg; esse ágában sincs zsarolni fogyasztó embertársát, vagy mi több, csekélyebb adagolásra készíteni becses étvágyát.

A két tábor éles ellenvéleményezése az egész világ érdeklődését vonta magára.

Kinek van hát igaza? Mi igazolja a rapid áremelkedést?

Azt hisszük nem lesz magyar ember

széles e hazában, ki a gazda szenvedéseinek enyhülésén igaz szívből ne örvendene — sőt akinek ez hasznára ne is válnék.

Az utóbbi statisztikai összeírás szerint van nekünk vagy 2.830,850 jól megszámlált gazdaságunk.

Ez 47 millió családfőnek nyújtja a mindennapi kenyerét, mely izzad, fárad, hogy arra késztesse a talajt, termeljen annyi, mennyi a saját szükségletén felül az egész nemzet éhségét csillapíthassa.

Magasztos a gazdák e hivatása, mert már Plinius is megmondta, hogy csak az a nép lehet hatalmas, mely a fogasztására szükséges élelmi szert saját maga tudja magának előteremteni.

Hosszu századon keresztül, ha az aratás esütőtököt mondott, bekopogtatott az éhínség gyászos kíséretével a nyavalyák sokaságával egyetemben. Ma a közlekedési eszközök tökéletességével a különböző világtájak jöhetnek terméseikkel egymásnak segítségére. A helyi rossz termés a más világrész fölöslegével csakhamar pótolva van.

Csak hogy az éremnek hátlapja is van fájdalom!

A népek a közvetítő spekuláció uralma alá kerültek, városban úgy mint pusztá helyen s így történt, hogy az áru értéke — lett legyen az ipari cikk, vagy gazdasági produktum — pocsékká lett s a termelő azon vette észre magát, hogy véres verejtékes munkája árán, betevő falatját nem tudja magának megkeresni!

Az átszenvedett igazság aztán arra bírta az egyes nemzeteket, hogy piacukat, tűzhegyüket, határaikat védendő, szigorú védvámokkal torlaszolták.

A létért való küzdelem az egyiknek éles fegyvert adott kezébe, melyet irgalom nélkül döfött a másik testébe, ha tehetette azt.

Láttuk, hogy az Egyesült Államok csak a hetekben emelte fel sorompóit. Hol nap megeshetik, Anglia zárja el Németország elől kikötőit. A vámmal való védekezés egyébiránt csak képletes manőver.

Hermetikus elzárólásról szó sincs, mert a legszigorubb védvámok ország is kaput tár az idegen áru előtt, csak győzni kell, a tiltó beviteli díjat fizetni.

A 90-es évek eleje óta a magyar gazda agonizált. Egyrészt túlterhelte a mindennapi kiadások által, másrészt megsemmisítve a külföld versenyé által, már-már azon a ponton állott, hogy otthagya a kapát, ekeszarvát, mert kínos vergődése végén annyit sem tudott keresni, miből vetőmagja, szerszáma, trágyája, kontóját fizethette volna.

A román buza s szerb sertés büntetlenül sorvasztotta gazdáink erszényét, amennyiben az 1:50 kros buzavám alig képezett sorompót az idegen termékek behozatala ellen. Holott annak az exotikus termelőnek az adófizetés aligha okozhatott oly nagy gondot, friss törésű földje, még ha nem is trágyázta, még hosszú ideig képes termést hozni, nap-számosai meg nevétséges olcsó áron állnak rendelkezésre.

A védvámok reformjáról kezdtek hát sokan okoskodni.

Egyiknek az volt a véleménye, ha keveset emelik, semmi látszatja sem marad, ha meg magasra szöktetik, abban az esetben a fogyasztót teszik ki képtelen sarcolásoknak.

A feladott problema megfejtése tehát fejtorést okozott komplikáltágánál fogva.

Voltak, kik a termelés fokozásában láttak egyedül ható orvosságot. Gazdáink szót fogadtak. Az 1870—79-ik években termeltünk buzát átlagban 15:80 millió métermázsát, az 1890-94-ik

sal felszínre ne hozzuk: ezt pedig az előhántolással felszerelt Sack-ekével teljesen elérhetjük.

Hogy azonban említett két szántással kellő sikereket érjünk el, nem elég a tarlót egyszerűen mélyen leszántani és magára hagyva a vetés előtt újlag megszántani, hanem elő kell venni a fogast és hengert s az előkészítő szántást ezekkel úgy kezelni, hogy a vetőszántáskor igazán omlós földet hozzunk fel. Ha a vetőszántás rögzös, ez jele annak, hogy az előkészítő szántásnál nem kezeltük a földet úgy, ahogy kellett volna. A vetőszántásnak nincs más célja, mint a vetőmagnak jó vetőágyat biztosítani, ha ilyenkor kell a gyűrűs hengert, rögtöröt alkalmazásba venni, az már mindig hiba s előzetes helytelen talajmivelésre mutat.

Ha tehát a tarlót egyszerre mélyen szántjuk alá, akkor a felhozott rögzöket (és pedig kiszáradásuk előtt) fogással, ha szükséges gyűrűs hengerekkel aprítsuk szét és ismételjük ezt a vetőszántás idejéig annyiszor, ahányszor a körülmények megkívánják. Ily módon járva el, akkor az előkészítő szántás csakugyan megfelelő névenek s vetőszántásunk is olyan lesz, amilyennek lennie kell. Ennek igazságáról egy nógrádmegyei szépen kezelt gazdaságban alkalmam volt meggyőződni. Az ottani kötött, nehéz miveletű agyagtalajt, a buza alá két szántással, de a két szántás között a fogás s henger használatával készítik elő és sokkal jobb eredményeket érnek el, mint szomszédaik a fogás és henger használata nélküli három szántással. Utóbbi esetben a rögzöket egyszerűen leszántják, a következő szántással ismét felhozzák, tehát forgatják a földet anélkül, hogy ennek hasznát látnák.

Sehol a fogásnak és hengernek oly nagy hasznát nem vesszük, mint éppen az őszi előkészítő szántásoknál és sajnos, hogy gazdáink épp ezen esetekben használják legkevésbé.

L. M. ur cikkében felvetett kérdésekre, ezekben véltem röviden megfelelni s nagy

években meg már 4000 millió métermázsát. De hát mit nyertünk vele?

Amint a buza termelése emelkedett nálunk, úgy fokozódott másutt is. Európában 1891-ben például 427 millió hektoliter búzát produkáltak összesen. Igen ám, csak hogy 1893-ban már 530 millió hektoliter volt az össztermelés, tehát 103 millió hektoliterrel több.

Amerikában a mezőgazdaság haladása az utóbbi 20 év alatt még hatalmasabb arányokat öltött. Lássuk csak statisztikai kimutatásukat: 1879-ben az Egyesült-Államokban 179.689.000 hektoliter búzát termeltek. Csak hogy azóta Ausztrália is, ez a valóságos világrész is sorompóba lépett s ki tudná megmondani hatalmas mezőgazdasága minő termelési rekordot tud még majd ezután felmutatni? Említem-e még Indiát, mely 1894-ben 67 millió hektoliter búzatermeléssel szerepel már. Hogy méltóan fejezzem be a múlt termései feletti szemlélet, táblázatos kimutatásban iktatom ide a tavalyi buza világtermés kimutatást:

Termett Európában	522.200.000 hektoliter
Az Egyesült-Államokban, Argentiniában, Calcaida, Chiliban,	199.600.000 "
Indiában, Kis-Ázsiában, Persia Szíriában	86.100.000 "
Algírban, Egyiptushban, Tunisban, Capföldön, Ausztráliában	15.000.000 "
	6.400.000 "

A világ össztermése volt tehát 831.400.000 hektoliter

Az 1895-ik évben pedig termett 888.700.000 hektoliter.

Azt látjuk ebben, hogy egyik évről a másikra 57 millió hektoliternyi terméskülönbséget jött létre.

szolgálatot tennének gazdatársaim, ha ily irányú tapasztalataikat szintén nyilvánosságra hozzák: az eszmecsere útján szerzett tapasztalatok rendszeren gyümölcsözők szoktak lenni.

Kerpely Kálmán.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY

Rovatvezető: Dr. Hutya Ferencz.

Védőoltások a sertésvész ellen.

Lapunkban ismételtelen említettük, hogy a földmivelségi miniszter megbízásából és támogatásával az ország több vidékén kísérletezések folynak abban az irányban, hogy megállapítsák a sertésvész ellen egyik-másik részről ajánlott védőoltások tényleges értéke. Az eddigi kísérletek már vezettek is némi eredményre abban az irányban, hogy egyfelől több eljárásnak s ezek között a Perroucito-Bruschettini-féle ojtóanyagoknak hatástalanságát kimutatták, másfelől pedig mind több adatot gyűjtöttek, melyek arra utalnak, hogy a sertésvészen átesett sertések vére olyan anyagokat tartalmaz, melyek egészséges állatok testébe fecskendezve, azok ellenálló képességét a betegség ellen fokozzák.

Daczára annak, hogy az ezen az elven alapuló ojtási módszer mai alakjában még talán kissé nehézkes, igen nagy gyakorlati hordereje van azon kérdés határozott megoldásának, vajjon a meggyógyult állatok vérsavójának van-e és minő fokig immunizáló hatása.

Ámbar az eddigi kísérletek ebben az irányban biztatók, még további minél számossabb és egyuttal különböző viszonyok között végrehajtott kísérletekre van szükség, hogy a végleges ítélet ki legyen mondható.

Örömmel kell ezért fogadnunk a földmivelségi miniszternek azt a legújabb intézkedését, melylyel a széles arányokban való ki-

sérletezést lehetővé teszi, illetőleg ilyenek esz közlésére saját közegeit egyenesen utasítja is

A miniszter ugyanis f. é. augusztus hó 3-án 31.310 sz. a. a következő rendeletet intézte valamennyi vármegyei és városi törvényhatóságához:

A sertésvész elleni védekezésben a vérsavóval végzett s eddig tudomásomra jutott védőoltások kedvező eredményre nyújtván kilátást, kívánatos, hogy azzal kísérletek tessenek. Kitünt, hogy a sertésvészen átesett állatok vérsavója olyan anyagokat (antitoxinokat) tartalmaz, melyek az egészséges sertések bőre alá fecskendezve, azoknak a sertésvész iránti ellenálló képességét nagy mértékben fokozzák sőt fogékonyságát sok esetben teljesen megszüntetik. Ezek szerint a vérsavó ha nem is nyújt feltétlen mentességet a sertésvész irányában, a betegedési és elhullási arányt mégis nagyon kedvezően befolyásolja, minélfogva úgy a közvetlen, mint a forgalmi korlátozásokból származó károkat lényegesen csökkentheti s a szóban forgó közgazdasági csapást nagy mértékben enyhítheti. Az eddig szerzett tapasztalatok azt is bizonyítják, hogy a sertésvész elleni védőoltások, ha az állatok már betegek, a legtöbb esetben nem hogy védő vagy gyógyító hatást fejtenek volna ki, hanem a betegséget még súlyosították. Ennek következtében a védőoltásokat lehetőleg csak az egészséges sertésállományban kell alkalmazni, ami azonban nem zárja ki, hogy a tulajdonos beleegyezése mellett a már fertőzött vagy fertőzés gyanús állaton is kísérletezhessenek. Tekintettel a szóban forgó nagyfontosságú ügyre, kívánatos, hogy a sertésvész elleni védekezésben a vérsavóval való kísérletezés iránt a gazdaközönség érdeklődése minél inkább felkeltessék, mi végből megbízam egy-két állami állatorvost, hogy amennyiben a cím területén levő s nagyobb terjedelmű sertésnyésztést üző községek vagy nagyobb gazdaságok s sertéstulajdonosok költségén ott beszerzendő rekonvaleszkáló sertésekből előállítandó vérsavó-

Micsoda tág tere nyílik itt a piaci ár-hullámzásnak, a spekuláció csellegésének, a kalkulusoknak, az általános ázsotázsnak!

Az évi különbözet nem áradat, hanem tenger, melynek hullámverését ily tág mederbe, vajmi bajos számon tartani. A rengeteg kincset baj s rázkódtatás nélkül lehetetlenség a világpiacra végig surrantatni. Az aratás megtörténik. Az illető vidék lakosságának gabona szükséglete fedeztetik első sorban, de a terméskélesleg az egész kontinens piacait árasztja el. Egyik helyen a gazda magtárában vásárolják össze s helyben el is fogyasztják, hogy a szegény nép éhségének csillapítására szolgáljon. Másutt lefoglalják már hónapokkal az aratás előtt a nagy városok elevátoraiba szállítják, a közbenjárók, a „stock“-oknak nevezett óriási gabona raktárakba, melyek tetején ott lebzsel a kapzsi önzés, dominálva az árfolyamokat, azon törve magát, hogy csinálja meg mesterséges uton a „hausse“-t, vagy a „baisse“-t, sohasem azért, mert az mulattatja, hanem hogy úgy a termelő, mint a fogyasztó rovására a lehető legtöbb pénzt zsarolhasson ki magának.

S daczára ezen közbenjárók örökös szövetségének, ime a magyar gazda azt a buza-arat kapja meg ma, mely mellett már nem kénytelen veszteség mellett dolgozni. Tavasz óta folyton emelkedő áraink vannak. Május elején még problematikus volt lesz-e 10 frtos buzaárunk. S ime augusztus elején már sziklaszilidságra épített 12 forintos buzaár örrendeztet.

Az áremelkedés jellegzetes.

Azt magyarázza ugyanis, hogy a „stock“-ok gabonaállománya meglapult, néhány pláne üres is már, mert igaza volt a londoni „Corn's Trade“ irodaéjkjának, ki számadásba fogott s előre kikalkulálta kontinensünk ez

idei aratási eredményét, melyet az egész vonalon silányrak talált. A főbb gabonát produkáló államokra nézve a következő terméskonkluzióra jutott: Ausztria-Magyarországnak idei termése 51¹/₂ millió hektoliterleend, Olaszországnak 36, Spanyolországnak 34, Oroszországnak 107 és Franciaországnak 104 millió hektoliterje.

Igy Európának 1897-ik évi termése összesen 469 millió hektoliternyi, vagyis 81 millió hektoliterrel kevesebb leend, mint a tavalyi. Az egész világ termésére nézve ez a kevesbedés 50 millió hektoliterre redukálódik.

Az amerikai Egyesült-Államok tavalyi termése, mint említők, 200 millió hektol. volt, az említett londoni igazmondó számítása szerint az idén 46 és ¹/₂ millió hl.-rel többjök lesz. Már most előre látható az, hogy ha Európa gazdái nem lesznek képesek saját szükségletüket fedezni, az amerikaiak nem fognak késni feleslegüket a nyakunkra zudítani.

Az elmondottakból a napnál világosabban látható az ideai ferfomenális terméсарány: *Az egész világon — az Egyesült-Államokat kivéve — termésesökkenés konstátálható.*

S ennek daczára mi történik? A papiros-buza lovagjai, a merkantilista tábor matadorjai, kiknek talpalattnyi földön egy szem búzájuk sem termett, e modern földnélküli Jánosok, kik hivalkodva henczegnek, hogy a buza alakulásában főtényezők, tárogatóik útján a tultermelés látszatát igyekeznek felkelteni. Mindenki tudja miért? Tőrekvésükbe ezuttal esufos kudarcot vallanak, mely körülmény fájdalom, esakis a rendkívül kedvezőtlen terméseredménynek tudható be.

Nagyon sajnálatos, hogy a machinációk leálézására ez szolgál eszköz gyanánt.

Jankó Szilárd.

val való tanák, h zám fo s a k mazza. letén le soknak amenny saját se védőjta ottani u miszerin főállator ségesvát állami egészsé végül az hogy a állatorvo mázásal Végül is habar a tétlenül idő szer tatik, az alkalmaz arányt r ványbá birtokos az ojtás lami kir A utasítás ható vé Az

a vérsa

1.

séges v állítani, legfeljel Minél h a sertés gyengél még ki nálható mert m s ennél részint terméke szükség fecskend

A

zödvé, legalábl savót e tiszta, lőczára ván, su savval leaitják főként szuratan

A

5%-os tőtlenit zólni, h szése r által a Tartózk tól is. által tő savót

H

sertést erős kö s leszu vérzés

A

előbb gerbe üvegbe alvadás

nek esz
asítja is
ztus hó
eletet in-
törvény-

n a vér-
ra jutott
nyújtán
etek tém
és átesett
antit-
egészséges
azoknak
gét nagy
gát sok
szek sze-
len men-
betegedési
kedvezően
den, mint
károkat
görgő köz-
nyhíthati.
bizonyít-
ások, ha
tben nem
tek volna
psbították.
lehetőleg
kell alkal-
tulajdo-
zótt vagy
hessenek.
fontosságu
eni véde-
zés iránt
kább föl-
két állami
területén
enyésztést
gok s ser-
zendő re-
vérsavó-

egész vo-
nát produ-
néskonklu-
ak idei ter-
aszorszag-
szországnak
ó hektoli-

mése össze-
81 millió
avalyi. Az
kevesbedés

avalyi ter-
l volt, az
asa szerint
bjók lesz.
a Európa
szükségle-
em fognak
tani.

agosabban
arány: Az
t kivéve —

A papiros-
matadorjai,
m buzájuk
Jánosok,
buza ár-
k után a
elteni. Min-
uttal csufos
y fájdalom,
termésered-

achinációk.
anánt.

g Szilárd.

val való kísérleti védőoltást alkalmaztatni óhaj-
tanak, ha ily irányú kérelmével a czim hoz-
zam fordul, tárczám terhére oda utazzék
s a kísérleti védőoltást díjtalanul alkal-
mazza. Minthogy pedig a törvényhatóság terü-
letén levő uradalmaknak és nagyobb birtoko-
soknak is módot akarok nyújtani arra, hogy
amennyiben ezt kívánják, állatorvosuk által a
saját sertésállományukban a szérummal való
védőoltást fogantatosíthatassák, értesítse az
ottani uradalmakat és nagyobb birtokosokat,
miszert a kaposvári, nagybecskereki állami
főállatorvosokat a nagyvárad, marosvásárhelyi,
segesvári, esztergomi és nyiregyházi kerületi
állami állatorvosokat, valamint az állat-
egészségügyi felügyelőt Sátoralja-Ujhelyen,
végül az állatorvosi akadémiát utasítottam,
hogy a hozzájuk netán kiküldendő uradalmi
állatorvosokat a vérsavó előállításba és alkal-
mazásába gyakorlatilag díjtalanul vezessék be.
Végül ismételtelen hangsúlyozni kívánom, hogy
habár a vérsavó a sertésvesz ellenében fel-
tétlenül biztos szernek nem is tekinthető s ez
idő szerint még csak kísérletképpen alkalmaz-
tatik, az mégis kétségtelen, hogy kellő időben
alkalmaztatván, a megbetegedési és elhullási
arányt rendkívül kedvezően befolyásolja, to-
vábbá, hogy az ojtás az illető tulajdonos vagy
birtokos felelőségére történik s ehhez képest
az ojtásból keletkező elhullásokért az ál-
lami kincstár semmiféle kártalanítást nem nyújt.

A körrendelettel egyidejűleg a miniszter
utasítást is készített az ojtásokhoz használ-
ható vérsavó készítésére vonatkozólag.

Az utasítás a következő:

Utasítás

a vérsavó előállításáról s annak a sertésvesz
ellen való alkalmazásáról.

1. A sertésvesz elleni védőoltáshoz szük-
séges vérsavót olyan sertés vérehől kell elő-
állítani, amely a sertésveszből csak akkor és
legfeljebb 1—2 hónappal előbb gyógyult fel.
Minél hosszabb idő telt el az illető sertésnek
a sertésveszből való felgyógyulása óta, annál
gyengébb vérsavójának immunizáló hatása. A
még kifejezetten beteg sertés vére sem hasz-
nálható fel vérsavó előállítására, részint azért,
mert még virulens bakteriumokat tartalmazhat
s ennélfogva a beojtandó sertéseket fertőzhetné,
részint pedig azért, mert a bakteriumok vegyi
termékeiből nem tartalmaz annyit, a mennyi
szükséges lenne arra, hogy egészséges sertésbe
feeskenedve, abban immunitást hozhatna létre.

A sertést, ha meg vagyunk arról győ-
ződve, hogy a sertésveszen már átesett vagy
legalább is rekonvaleszkáló az s ebből a vér-
savót előállítani akarjuk, mindenek előtt egy
tiszt, lemosott és fertőtlenített padra vagy
lőczára fektetjük, nyakát és első lábait is lemos-
ván, sublimát oldattal (1 : 1000), vagy karbol-
savval (5 : 100) legalább 5 percen át fertőt-
lenítjük, majd meg lehetőleg szárazra töröljük,
főként azon a helyen, a hova a kés fog be-
szurattani.

A kellőleg megtisztított s e mellett még
5%-os karbolsavval legalább 5 percen át fer-
tőtlenített késsel a beszúrást úgy kell eszkö-
zölni, hogy a nyak nagy véredényeinek átmet-
szése mellett a légeső át ne vágassék, mert ez
által a vér és vérsavó szennyeződhetne be.
Tartózkodni kell a késnek oly mély beszúrásá-
tól is, miáltal a szívet sértené meg: mert ez
által tökéletlen lehetne az elvérés, kevés vér-
savót nyernénk.

Ha a fentebb előirt módon fertőtlenített
sertést hátsó lábainál fogva, melyeket lapos,
erős kötélekkel kötöttünk össze, felakasztatjuk
s leszurását ily helyzetben végeztetjük, az el-
vérés még tökéletesebb leend.

A kiömlő vért csak teljesen tiszta és
előbb kellőleg fertőtlenített magas üveghen-
gerbe (magas, szűkebb ugorkás vagy tejes
üvegbe) kell felfogni s az üveget a vér meg-
alvadása után hossz tengelye körül forgatni,

míg a vérelepény az üveg faláról mindenütt le-
nem vált. A vér felfogása után az üvegszájat
egy tiszta, 5%-os karbolsavval megitatott s
azután kifacsart ruhával borítsuk le, nehogy
abba por s egyéb piszok hullhasson.

Addig, míg a vér az üvegben megszárad,
a leszurást, ha közfogyasztásra akarjuk
annak húsát bocsátani, mely esetben a leszu-
rás előtt a karbolsavval való fertőtlenítés —
annak szaga miatt — lehetőleg mellőzendő s
helyette inkább sublimát alkalmazandó, gondo-
san meg kell tisztítani s azután felbontani,
hogy a belső szervek, főként pedig a tüdőknek
és a bélesatornának pontos megvizsgálásával
megállapítható legyen, hogy a leszurást sertés tény-
leg sertésveszben szenvedett-e? Ha a lefolyt
sertésvesz kétséget kizáró módon a bonczó-
lási vizsgálattal megállapítható nem volna, ak-
kor a felfogott vért szérum előállítására fel-
használni nem szabad. Ebből az következik,
hogy minden egyes sertés vért külön-külön
kell felfogni.

Az ekként nyert vért az üveghengerben
hideg helyre, nyáron jég közé kell állítani, hol
addig marad, amíg a tiszta, sárgás színű vér-
savó a vérelepénytől külön nem vált, mi rende-
sen 24—48 óra alatt következik be. A külön-
vált vérsavót hosszú pipetta segítségével leszív-
juk s dugaszszal zárható, tiszta, fertőtlenített
gyógyszerüvegbe bocsátjuk. Az ily módon le-
pipettázott vérsavót egy következő tiszta, fer-
tőtlenített üvegbe kell átszűrni, mit a követ-
kező módon eszközölünk:

A gyógyszerüvegbe üvegtölcsért helyezünk
ebbe pedig filtráló papírból készített tölcser-
teszünk, mit előbb egy vékony, ritka vászon-
ból készített tölcseralakú zacskóba illesztünk,
hogy ily módon az átázott filtráló papírtölcsért
az átszáradás ellen megvédjük. A vászon- és
papírtölcsérnek az üvegtölcsérnél szűkebbnek
kell lennie, nehogy az üvegtölcsér falát meg-
feküdjé, a mely esetben a vérsavó csak rend-
kívül hosszú idő múlva szűrődne át.

A leszuró savónak 100 grammjához konz-
erválás céljából az 5%-os vizes karbolsavból
10 grammot kell önteni. Töményebb karbolsav
hozzáadása mellőzendő, mert az a savóban
levő fehérje megalvadását s kicsapódását
okozná.

A tiszta vérsavóból a czomb belső felü-
letén nagy sertésnek 10, malacoknak 5 köb-
centiméternyit kell a bőr alá fecskendezni.

A vérsavó előállításánál s annak alkal-
mazásánál a tisztaságra rendkívül ügyelni kell
nehogy ennek elmulasztása következtében a
beojtott sertések súlyos veszélynek legyenek
kitéve.

Orosz agrárviszonyok.*)

Az orosz pénzügyminiszter nemrég több
kiváló orosz közgazdasági író megbizott, hogy
egy gyűjteményes műben mutassák ki azon
fontosabb hatásokat, melyeket a termés és a
gabonaárak magassága okoz az orosz köz-
gazdasági viszonyokra. Ezen gazdasági encyk-
lopédia szerkesztésével *Tschuproff* és *Posnikoff*
tanárok bizattak meg, s munkába foglalt mo-
nografiák teljes képet nyújtanak az orosz
mezőgazdaság és az orosz mezőgazdasági
népesség életviszonyai felől.

A mű mindenek előtt tárgyalja a vidéki
lakosság két fő csoportját a parasztságot és a
mágn birtokosságot.

A paraszt gazdálkodást egy szakaszban
Maress tárgyalja, figyelemre méltó képet nyújtva
annak viszonyairól. Azt konstatálja ugyanis,
hogy a parasztságnak csak egy hatodrésze
termel gabonát a piac részére, míg egy har-

* E közleményt Lw. jellel a Pester Lf. 182.
száma hozta. Érdekességénél fogva, mivel az eredeti
forráshoz eddig nem jutottunk hozzá, már most közöl-
jük, de az eredetit is figyelemmel fogjuk kíséni és bő-
vebben ismertetni. Szerk.

madrésze saját termelésü gabonájából táplál-
kozik annélkül, hogy a piac részére feleslege
volna; míg a parasztság fele részének keve-
sebb gabonája van, mint a mennyire életfen-
tartására szüksége van és ezért mintegy 200
millió pud gabonát kell e célra még vásárol-
niok. Oroszországban a szegény paraszt gyak-
ran kényszerítve van arra, hogy adóssági és
adóinak fizethetése végett gabonájának egy
részét eladja, a mit a télen vagy tavasszal
ismét vissza kell vásárolnia.

Az orosz parasztság életmódja szerfelett
szegényes; *Tscherbina* statisztikus nagyszámu
paraszt háztartási budgetet közöl, melyekből
kiviláglik, hogy a különböző kormányzóságok-
ban az átlagkiadás fejéknél 52¹/₂ és 58¹/₂
rubel közt ingadozik. S szerző szorgos statisztikai
kutatásainak eredményéből következteti,
hogy jó termések és alacsony gabonaárak a leg-
jobb befolyást gyakorolják a parasztok budget-
jének alakulására, ellenben magas gabonaárak
és rossz termések ellenkező hatást idéznek
elő. A mezőgazdasági termények magas árai
a parasztságra nem előnyösek. Ugyanezen ered-
ményre jutott a mezőgazdasági munkások
helyzetét illetőleg Annensky statisztikus. A köz-
zepesnél jobb terméseknél a napszám Orosz-
országban 69 kopeket tesz ki, silány termések
alkalmával csak 58³/₄ kopeket és oly esztendő-
ben, amikor a gabonaárak magasak voltak az
átlagos napszám 60 kopekre rugott, míg
ellenben oly években, amidőn alacsonyok a
gabonaárak az átlagos napszám 60 kopeka.
Kiténik tehát ezen körülményekből, hogy a jó
termések és alacsony árak a mezei munkásokra
nézve a legelőnyösebbek.

Érdekes adatokat közöl Annesky az orosz-
országi gabonatermelés költségeiről; az ő szá-
mítása szerint a termelési költségek egy desz-
tajinán (10,925 m² = 2 kat. hold) kitesznek
(rubelben):

Vidék	őszi rozs	zab	tavaszi buza
1. Déli síkság	18·2	—	18·2
2. Délkeleti vidék	20·4	15·5	—
3. Közép feketeföld	18·4	14·2	16·2
4. Éjszaki "	15·3	10·5	—
5. Közép-Volga völgye	16·7	12·4	13·5
6. Alsó "	16·3	12·9	—
7. Keleti iparos vidék	24·7	16·1	—
8. Nyugati "	22·6	15·3	—
9. Szt-Pétervár vidéke	36·2	20·4	—
10. Nowgorod "	23·5	16·3	—
11. Észak-nyugat	20·4	13·6	—
12. Balti kerület	33·5	23·7	—

A termelési költségekre nézve pudon-
ként (16·381 kg.) szerző egy összehasonlító ki-
mutatást tesz közzé 1881-től 1894-ig, melyből
kiténik, hogy azok majdnem kivétel nélkül te-
temesen csökkentek; a számadatok 1894-ik
évre kopekában a következők:

Vidék	őszi rozs	zab	tavaszi buza
1. Déli síkság	35	—	42
2. Délkeleti vidék	32 ¹ / ₂	33 ¹ / ₂	—
3. Közép feketeföld	25 ¹ / ₂	26	32
4. Éjszaki "	24	20	—
5. Közép Volga völgye	28 ¹ / ₂	38	41
6. Alsó "	33	23	34
7. Keleti iparosvidék	50 ¹ / ₂	33 ¹ / ₂	—
8. Nyugati "	47	33	—
9. Szt-Pétervár vidéke	83	52 ¹ / ₂	—
10. Nowgorod "	59 ¹ / ₂	41	—
11. Északnyugat	47 ¹ / ₂	36	—
12. Balti kerület	51	43 ¹ / ₂	—

Ha összehasonlítjuk az 1894. évi átlag-
árral, akkor azt találjuk, hogy a fenti terme-
lési költség sok vidéken tetemesen magasabb
volt, mint az árak, így számtanilag kimutat-
ható deficit érte a mezőgazdaságot.

A földbirtok eladósodásának statisztikáját
Richter állította össze. Kimutatása szerint az
1895. évben az európai Oroszország földbirtok-
kain a jelzálogadósság 1,028,700,000 rubel
volt, melyből 351·5 millió a nemesi bankra

esik; ehhez járul még az állami bank kölcsöne és seregélye, úgy, hogy a földbirtok összes terhe 10887 millió rubelre rug. Az orosz földbirtokosok évenként csak kamat és törlesztési részletekre 59 millió rubelt fizetnek. Hogy mily óriási terhet képez ez, rossz gabonaárak mellett, elég világos. Az orosz földbirtokosok folyton nagyobbodó fizetési hátralékait a nemesi bank kimutatása illusztrálja; a hátralék 1882-ben 21 millió rubel volt, amely összeg 1894-ben már 117 millióra növekedett.

Nagyon érdekes képet nyújt a statisztika a birtokváltozásokról is, melyet *Tschuproff* állított egybe. A statisztikai adatok alapján arra a következtetésre jut, hogy a magas gabonaárak tetemesen nagyobb birtokváltozást okoznak. Nagyobb horderejű kutatásainak másik eredménye, nevezetesen a földbirtokváltozásban a folytonos központosító eljárás, melynek folytán a nemesi birtokosok száma folyton csökken.

A földbirtokváltozás míg egyrészt a demokratikus irányzatnak kedvez, addig másrészt a nagytőkének, mely a kisebb birtokok összevásárlása által a nagybirtokok számát szaporítja.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Felhívás a gazdaközönséghez. — Felhívás gyümölcs-termelőinkhez. — Abraktakarmányküldemények kedvezményes szállítása. — Szőlészeti tanulmányut. — Pályázati felhívás.	Oldal 1161
Munkáskérdés. <i>Merza Márton</i>	1162
Orosz agrárviszonyok.	1163
Tárca. Effektiva s a papirosbuza. <i>Jankó Szilárd</i>	1163

Növénytermelés.

Kívánatos-e mindenkor a sekély tarlószántás. <i>Kerpely Kálmán</i>	1163
---	------

Állategészségügy.

Védőoltások a sertésvész ellen.	1164
--------------------------------------	------

Vegyések.	1166
Megbízások. — A miskolci országos sörárpavásár elmaradt. — Tiszta vetőmag beszerzése. — Vámtarifa — vasuti tarifa.	1166

Kereskedelem, tőzsde.	1167
Budapesti gabonátözsde. — Vetőmagvak. — Műtrágyák. — Szeszület. — A központi vásárcsarnok árujegyzése a nagyban (u. g.) eladott élelmiszerek árairól. — Áltatvásárok: Budapesti gazdasági és tenyészmarhavásár. — Budapesti vágómarhavásár. — Budapesti lóvásár. — Kőbányai sertésvásár. — Budapesti szurómarhavásár. — Ingatlanok árverései (20000 frt becsértéken felül).	1167

Megbízások. A földmívelésügyi m. kir. miniszter Nógrád vármegyében *Ybl Félix* eszéstevei lakost a balassagyarmati, *Lázár Herman* füleki lakost a füleki, *Buchweil Béla* erdőkörti lakost a sziráki és *Sternlicht Lipót* abelovai lakost a gácsi járásra nézve az állandó gazdasági tudósítói tiszttel bízza meg.

A miskolci országos sörárpavásár elmarad. Mint értesülünk, az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”, a „Borsodvármegyei Gazdasági Egyesület” és a „Miskolci kereskedelmi és iparkamara” által f. hó 30-án Miskolcra rendezni tervezett országos sörárpavásár a folyó évről teljesen elmarad; a minek oka az észak-keleti Magyarországon két hónapon át uralkodott abnormis időjárásban keresendő, a mely a sörárpatermést annyira tönkre tette, hogy a gazdáknak egyáltalában nincs mit eladniok. A folyó évben tehát csak a **Pozsonyban augusztus hó 22-én hirdetett sörárpavásár fog megtartatni.**

Tiszta vetőmag beszerzése. A földmívelésügyi miniszter a múlt évben életbeléptetett azt az intézkedését, hogy az állami ménésbir-

tokok és a gödöllői koronauradalom a birtokon természetű különféle vetőmagvakat akár az időszi piaci árak mellett készpénzért, akár hasonló mennyiségért cserében kiszolgáltatnak a gazdaközönségnek, továbbá is érvényben kívánja tartani. A múlt év tapasztalatai igazolták, hogy ezen intézmény különösen a kisgazdáknak nem csekély előnyöket nyújtott s előreláthatólag még inkább éreztetni fogja a hatását most, a midőn az ország nagyobb részében, de különösen az Alföldön a termelt gabona minősége is nagyon gyenge. Tájékoztatóul közöljük azokat a feltételeket, a melyek mellett a gazdaközönség részére az említett birtokok vetőmagvakat kiszolgáltatnak. Egy gazda ugyanazon gabonaműből 100 q, egyéb magvakból pedig 10 mmázsáig terjedő mennyiségben kaphat, az elszállítás napján jegyzett piaci vagy tőzsdei árak alapján. — A kisbéri és bábolnai ménésbirtokon métermázsánként 20 kr. s a szállítási költség leszámításával a győri piaci árak, a gödöllői koronauradalom és a mezőhegyesi ménésbirtokon métermázsánként 15 kr., illetve 50 kr. levonással a budapesti tőzsdei árak, a fogarasi ménés birtokon a fogarasi piaci árak tekintendők irányadóul. Csere útján is adhatnak át az uradalmak vetőmagvakat, de csak kisgazdáknak egyforma minőségű és súlyú magvak ellenében. Az említett birtokok vetőmagvakra előjegyzéseket is elfogadnak és pedig őszi gabonára szeptember végéig, tavaszra december végéig, a magkiosztás azonban egész éven át tart.

Vámtarifa — vasuti tarifa. Tudvalevő dolog, hogy a vámvédelem kijátszására úgy az államoknak, mint a kereskedelemnek ezernyi eszköze van rendelkezésére. Már maga a valutamozgalmat képes a vámkorlátokat egyszerűen átugorni. De sokkal céltudatosabban és állandóbb jellegűen játszik ki a vámtételeket a vasuti tarifapolitika útján. Így most a németségi olcsó tarifák 1 frt 80 kros gabonavámunkat 1 frt 20 krra szorítják le, mert a hamburg-reichenbergi fuvardíj 60 krral olcsóbb, mint a budapest-reichenbergi. Ez a tény az amerikai búzát és lisztet versenyképesé teszi saját és cseh piacainkon s teljesen illuzóriussá teszi a vámvédelmet. Érdemes volna a földmívelésügyi és kereskedelemügyi minisztereknek figyelmüket arra a tényre irányítani, hogy a magyar felvidék, a mely hivatva lenne földrajzi fekvésénél fogva arra, hogy terményeivel Csehország piacait dominálja, a mindent központosító vasuti tarifa politika miatt képtelen e feladatának teljesítésére. A felvidéki búzának Budapestre kell lemenni, hogy onnan vehesse útját Csehországba, vagyis oly magas vasuti viteldíjat fizet, a mely e kerülő díjtétel összegével egyenlő. Ez is egyik oka annak, hogy a felvidék mezőgazdasága a legjobb esetben stagnál a helyett, hogy előre menne. Orvosolni lehetne a bajt, ha a Csehországba szülő gabona- és lisztküldemények érdekében a lundenburg-nyitrai vasut egy felvidéki transzverzális vasutá megnyújtatnék, azzal a szereppel, hogy az amerikai verseny leküzdésére szolgáljon.

Az angol agrár-ankét. Most jelent meg az 1893-iki angol agrár-ankét főjelentése, mely egyrészt világos képet ad a speczialis angol agrárviszonyokról, másrészt az egész agrár-válság okaira és tüneteire kiterjeszkedik. Az 1882-iki angol ankétén még főleg a rossz termésnek tulajdonították a mezőgazdasági depressziót, s csak másodsorban szóltak a külföldi konkurrencziáról, melyhez még a termelési költségek emelését és nagy mértékű állatvesztéseket is számítottak. Az 1893-as ankét azonban arról tesz jelentést, hogy az utóbbi évek aratása jó, vagy legalább is kielégítő volt, ellenben a fokozódott depressziót a mezőgazdasági termékek árhanyatlása okozta, mely főleg a gabonánál, nevezetesen a búzánál, s ezenkívül a gyapjunál észlelhető. Ebből következik, hogy úgy Angliában, mint a kontinensen ott érezhető leginkább a krízis, a hol szem-

termelés van s kevésbé ott, a hol az állattenyésztés az uralkodó. A mezőgazdasági népesség helyzetének megromlása különböző mértékű. A földbirtokos főleg földjük tőkeértékének, jövedelmének csökkenését sanyli; ugyanígy romlott meg a bérlő helyzete a jövedelem csökkenése folytán. Az ankét számítása szerint a föld jövedelme ma átlag 60 százaléka a husz év előtti középtermésnek. A munkáskérdésre nézve azt találja az ankét, hogy a mezőgazdasági munkás nép a tiszta szemtermelő vidékeken egyre csökken, hogy a munkások, a kik még találnak foglalkozást, sokat szenvednek a munka rendszertelensége miatt, a minek fő oka az angol szántóföldeknek az üzemből való fokozatos kivonása. Ezenkívül a legtöbb vidéken a mezőgazdasági munkabérek hanyatlása állott be. Érdekes, hogy a legutóbbi husz év alatt a mezőgazdasági munkások száma 242,053-mal csökkent Angliában, míg ugyanez idő alatt az összes népesség mintegy hét millióval szaporodott. A bemutatott statisztikai adatokból a jelentés a következő nagyon érdekes eredményekre jut: 1. A gabona három főfajának áresése a legutóbbi 20 év alatt meghaladja a 40%-ot, míg maga a buza ára 50%-kal hanyatlott. 2. A márhús ára ugyanez idő alatt minőség szerint 20-40%-kal, a juhúsé 15 év alatt 20-30%-kal csökkent. 3. A gyapju árhanyatlása 1882. óta meghaladja az 50%-ot. 4. A tejgazdasági termékek, nevezetesen a tej, vaj és sajt árának esése majdnem 30%. 5. A burgonya árhanyatlása 20-30%. 6. A komló ára ugyan rendkívül ingadozik, de annak a tendenciája is a teljes haszonnélküliség felé hajlik.

Az iszákosság ellen. Érdekes ismertetést jelent meg az „Erdélyi Gazda”-ban a gothenburgi rendszerről, melyből vesszük a következőket. Azon törekvések között, melyeket a világ philanthrop-emberei az iszákosságra hajló néppel szemben kifejtettek, egyike a legsikeresebbeknek az, melyet világszerte gothenburgi rendszer alatt ismernek. Nevét azon norvég várostól nyerte, hol legelőször alkalmazták. Nemesak Norvégiában, hanem Svédországban is teljesen gyakorlatilag bizonyult. Lényege a következő: Norvégiában nem a pénzügyi hatóságok adják meg a szeszes italok kimerésére az engedélyt, mint a kontinensen legtöbb helyen, hanem a községi lakosok által saját kezükből választott testület gyakorolja e jogot. Ennek a testületnek jogában áll az italméző helyek számát szaporítani és megszorítani. Ezek a testületek az engedélyeket nem nyereszkedő társulatoknak adják ki, hanem humanitárius társaságoknak. Ezek a bérlőtársaságok. Csakis józan egyéneknek mérnek ki italt. Ha valaki gyermeket küld érette, annak ki nem adják. Vasárnap az összes koresmákat bezárják. Egy látogatás alkalmával egy egyén mintegy 8, 10 kr értékűnél többet nem fogyaszthat. Az ismert részegeskedők számára külön koresmák vannak kijelölve, nagyon helyesen, mert a ki még a lejtőn odáig nem jutott, ezek társaságától magát mentesítheti. Éppen mert külön koresmájuk van a notárius részegeskedőknek, ezek száma napról-napra apad, mert már olyankor utasítják az iszákos embereket a számukra fenntartott külön koresmákba, a mikor még észre térhetnek és rendszerint fékezik is szenvedélyüket. Italmérsi helyeket bérelni csak a bérlő társaságnak és ennek is csak úgy szabad, ha összes tagjai mind községbeli lakosok. Egyenként mintegy ötven—kétszázötven forint összeggel szoktak hozzájárulni a vállalathoz. Ezen összeg után soha semmi körülmények között több hasznót nem élvezhetnek, mint mennyit az állampapírok átlag jövedelmeznek. Svéd- és Norvégországban a gothenburgi rendszer óriási sikert aratott. Nincs egyetlen város, mely ha egyszer erre az utra tért, arról letért volna. 1876-ban Norvégiában fejenként a lakosságra átlagos fogyasztásra esett évenként majdnem 7 liter szeszes ital. 1896-ban már csak 3 liter volt a fejenkénti és évenkénti fo-

gyasz
az er
elbuk
lett a
szag
kines
fogya
szám
kores
kat s
támo
ság.
magu
Ok u
minis
vegve
háza
haszo
nem
a vá
szeny
anya
az, h
apasz
közve
az ö
tökél
a mi
része
jobb
nek,
a vá
zedé
évi
volt.
Mig
22-
29-
lega
közs
év
kérde

legé
terje
méré
miné
vezé
köm
idő.
Ang
18
tejt
oros
ha
Az
már
101
töke
men
mék
tart
súly
gya
a
állá
pon
lete
fele
me
Tel
a
csa
duk
tés
teje
me
és
ros
saj
tet
arr
szá
teje

gyasztás. Ennek a leszállásnak nyomában jön az erkölcsi emelkedés, az örültek, bűnösök és elbukottak apadó száma. A lelki egészség mellett a testi és vagyoni jólét. Sajnos, Magyarország éppen az ellenkező irányban halad. A kinestár érdeke a szesz italok nagymérvű fogyasztását teszi szükségessé. A korcsmák száma napról-napra szaporodik és mindenik korcsma magának rendes látogatókat, fogyasztókat szerez, úgy, hogy nálunk a közhatóságok támogatása mellett nepszerűsítetik az iszákosság, szaporítatik az elzülött, részeges emberek magukra és másokra egyaránt kártékony tömege. Ok nélkül próbálta meg a magyar pénzügyminiszter, hogy a városok és községek maguk vegyék bérbe az italmérési jogokat és azokat házilag kezeljék, mert vagy nem sikerült ez, vagy a hol sikerült is, ott is csak azért, hogy haszonnal idegeneknek adják ki bérbe. Igazán nem vagyok képes átlátni azt, hogy az lenne a város érdeke, hogy polgárai szeszfogyasztási szenvedélyét fokozva, ezen az uton közvetlen anyagi haszonra tegyen szert, nem-e inkább az, hogy minden erejével a szeszfogyasztás apasztására működjenek közre, mert ezzel nem közvetlenül, de közvetve szerez hasznot, hisz az örültek és bűnösök elhelyezésére szükséges tőkék a regéle jövedelméből jönnek be, tehát a mit beveszünk ott jó kedvvel, annak egy jó részét kiadjuk e szerencsétlenekre busan. Nem jobb lenne-e az a poliika, a mit a norvégok követnek, akik nem veszítik el a révén azt, a mit a vámon bevesznek. Nem egy satnyuló nemzedék a svéd és norvég, mert míg nálunk az évi szaporodás az utolsó 25 évben 0.55% volt, addig a svédekéknél, norvégokéknél 0.72%. Míg Svéd- és Norvégországban 1000 emberre 22 haláleset esik, addig Magyarországon átlag 29-35 ig. Hassanak oda a birtokosok, hogy legalább próbaképpen a gothenburgi rendszert községükben életbe léptessék, mert egy pár év alatt ez fogja megadni a választ a fenti kérdésre.

Ausztrália versenyképessége. Ausztrália legérdekesebb mezőgazdasági ága a arohamosan terjedő tejgazdaság. A szelid éghajlat, a termékeny talaj, az óriási kiterjedésű legelők, mindezen mezőgazdasági ág virágzásának kedvező feltételeit képezik; úgy, hogy nagyon könnyen meglehet, hogy közel van már az az idő, midőn e téren Ausztrália lesz a hargadó. Angolország a saját terményén kívül évente 18 millió font sterling értékű idegen tejet és tejterméket fogyaszt; ezen óriási mennyiségnek oroszánrészt Ausztrália fogja szolgáltatni, ha a megkezdett uton így tovább folytatja. Az ausztráliai vajkivitel alig egy pár éves, már is az utolsó évben 10,200 Ton-ra (1 Ton = 1016 kg.) rugott. Mennyi és mily munkaerőt, tőkét igényelt ez ezen a földrészen. És mégis mennyi még a tennivalója. Az előállított termékek minőségének javítása első teendője közé tartozik, mindenekelőtt bizonyos állandó minőségű és mennyiségű termékek előállítására kell szülni fektetni. Eddig még ebben van hiba. A gyarmatosok igen hátra vannak, nem annyira a tejtermékek előállításában, mint inkább az állattartás és takarmányozás terén. Szakértők pontosan kiszámították, hogy ugyanazon területen, melyen most tejgazdaságot üznek, megfelelő tejelő fajták tartása és jó takarmányozás mellett évente 46,000 Ton vajkivitelük lehetne. Tehát a farmerok az okai annak, hogy annak a mennyiségnek, melyet könnyen elérhetnének, csak egyharmadát voltak képesek eddig produkálni. Általánosságban a szarvasmarhatenyésztés nem áll magas fokon, különösen a mi a tejelő marhákra illeti. Neuseelandban és egynemely kolóniában találunk ugyan szép Jerseys és Ayreshires törzseket, de általában a törzsek rosszak és különösen tejelőmarhákra illetőleg sajnálatos tudatlanságban vannak. A fennemlített egynéhány jó tejelőtörzs nagyon csekély számban is képes volna előállítani; tehát a jó tejelőmarhák importja jutalmazó lehetne. Jersey

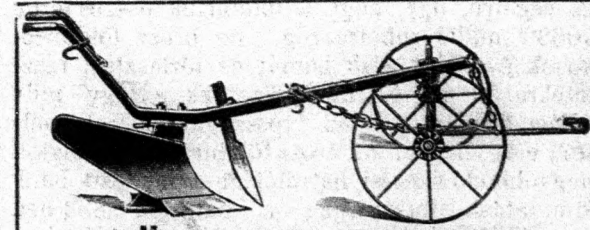
és Ayreshires tejelő marhafajták nem igen elégitik ki a kívánalmakat; melyeket itt a német és hollandi lapály fajták, legyenek azok akár oldenburgiak, frieslandiak vagy holsteiniek kielégíthetnének. Történtek is kísérletek Neuseelandban hollandiakkal, melyek kedvező eredményt nyújtottak. A mi a takarmányozást illeti, avval az ausztriai farmer nem sokat törődik; kihajtja marhát a legelőre s isten nevében hagyja ott; s csak a szabad természet által nyújtott táplálékra vannak utalva. Csak nagyon kevesen vannak, kik mesterséges takarmányelőállításra gondolnának és elténnének valamit az esetleges száraz időre; pedig itt többet kell szenvednie a farmernek a szárazságtól, mint bárhol. Történtek ugyan már egyesek részéről ez irányban is törekvések, hogy mesterséges öntözésre rendeztek be rezervoirekat, mikben fenfova az esővizet szárazság alkalmával használatba vegyék. Jó tejelőmarhafajták és jó tiszta takarmány nélkülözése mint már fennebb említettük az, a miben Ausztrália igen hátra van s ha ezen a téren a kívánatos javulás beáll, ugy Ausztrália tejprodukczióját még óriásilag fogja fokozhatni.

Szőlőfelújítási kölcsönök A szőlőkölcsönöket engedélyező országos bizottság folyó hó 3. és 4-én tartott ülésével kezdte meg újra a nyári szünet után működését. Ezután úgy, mint eddig, két hetenkint fogja üléseit tartani és a Magyar Agrár- és Járulékbank-hoz beérkező kérvényeket elintézni. F. hó 3-án és 4-én tartott ülésében s bizottság 75 félnek 82500 frtnyi kölcsönt engedélyezett. A szőlőkölcsönöket igénybe venni szándékozók érdekében áll, hogy kérvényeiket idejében küldjék be vagy a Magyar Agrár- és Járulékbankhoz (V., Erzsébet-tér 9.) vagy az illető vidéken működő szőlőbiztoshoz, hogy e kérvényeknek törvényszerű elintézése még oly időben történjen, hogy az illetők a kölcsönt az őszi munkálatokra tényleg felhasználhassák.

A budapesti m. kir. állatorvosi akadémián a beiratások az 1897/8. tanévben szept. hó 1-8-ig bezárólag fognak megtartatni. Szeptember 8-15-ig a beiratkozást írásbeli kérvényre a tanártestület ezen időn tul pedig október hó 15-ig a földmívelésügyi m. kir. miniszter engedélyezi. Feltételi feltételek: beöltölt 16 év és a gimnáziumi, vagy ezzel egyenrangú más középiskola hatodik osztályának elvégzéséről szóló bizonyítvány. Az állatorvosi tanfolyam négy évig tart. Beiratási díj négy frt; a tandíj félvekenként 15 frt. Tandíjmentesség, valamint állami ösztöndíj elnyeréséért beuyjtandó kérvények a földmívelésügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltóságához címelve a beiratkozás alkalmával az akadémia igazgatóságánál adandók be.

Magyarország örlékészítési forgalma 1897. június havában. Magyarországra június hónapban 67,334 métermázsza buza jött be előjegyzés mellett, a visszkivitt buzaliszt mennyisége pedig 67,082 métermázsza volt. Az év első hat hónapjában behozott buza mennyisége összesen 370,842 métermázsát, a visszkivitt buzaliszt mennyisége pedig 410,145 métermázsát tett, míg az 1896. év első felében a behozott buza mennyisége 593,387 métermázsára, a visszkivitt buzaliszt mennyisége 465,394 métermázsára rugott; s buzabehozatal tehát az idén, a liszt kivitel pedig tavaly volt nagyobb. Egyéb gabonaneműek előjegyzési forgalmában csak nagyon csekély mértékben szerepeltek.

Török A. és Ta. m. kir. szab. osztály-sorsjegy föléjárúsitónak lapunk mai számában közzétett hirdetését olvasóink szives figyelmébe ajánljuk.

BÄCHER RUDOLF

csász. és királyi szabadalmazott kizárólagos ekegyára.
Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Teljes szavatosság mellett olcsó árban ajánlom közkedveltségnek örvendő, felülmulhatlan aczélekeimmet és talajmívelő eszközeimet.

Ekéim az 1896. évi októberben Visocsányban tartott nemzetközi ekeversenyen mind a négy, tehát az **összes első díjakat** nyerték és ugyancsak az 1896. év október havában a Hódmező-Vásárhelyi ekeversenyen egy arany, egy ezüst és egy bronzéremmel lettek díjazva.

Árjegyzékek bérmentve.

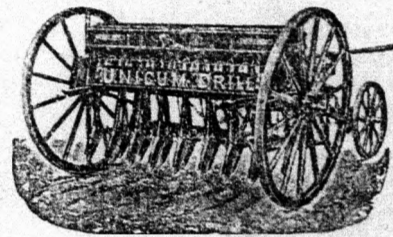
Tagadhatatlan legjobb vetőgépe a jelenkorban a

MELICHÁR-féle

Unicum-

Drill

rendkívül egyszerű és feltétlenül szolid kivitelű.

4096

Leírás és árajánlattal bérmentve szolgál

MELICHÁR FERENCZ

cs. és kir. szab. vetőgépgyára.

BUDAPEST,

VI., Nagymező-utca 68.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonatózsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Napi jelentés 1897. augusztus 19.

Készbuza ma jól volt kinalva, a malmok igen jó vételkedvet mutattak és a tulajdonosok magasabb követelősét szivesen engedélyezték. Az irányzat igen szilárd lett, elkelt kb. 40,000 mm. 30 krral magasabb árak mellett.

Eladatott:

Tiszavideki:	500 mm. 80 kg. á	13:15	frt 3	hóra
	200	80	13	—
	2000	79	13	05
	200	79	12	30 1/2
	100 mm. 77	12	70	frt
	200	77	12	85
	100	77	12	50
	200	77	12	65
	400	76	12	65
	100	76	12	60
	100	76	12	70
	400	76	12	60
	100	76	12	55
	400	76	12	60
	100 mm. 75	12	60	3
	400	75	12	40
	100	73	12	—
	100	77	12	85
Pestvidéki:	100	78	12	75
	100	78	12	75
	200	77	12	72 1/2
	300	77	12	65
	500	77	12	70
	400	78	12	75
	400	77	12	77 1/2
	200	76	12	67 1/2
	200	76	12	45
	200	77	12	45
	600	76	12	—
	400 mm. 74 kg. á	12	—	sárga
	300	76	12	50
	300	74	11	95
Tolnai:	500	77	12	50

Tolnai:	200	77	12:55	
Bácskai:	500	76	12:50	
Bajai:	230	76	12:55	
Bihari:	200	76	12:60	
F.-Tiszai:	800	75	12:32 1/2	3 óra
	100	77	12:65	
	100	76	12:55	
	350	78	12:30	
	400	78	12:55	
M.-Éjszaki:	100	76	12:55	
Román ó:	10000	79	11:30	
Szerbia:	1500	77	10:77 1/2	
Bolgár ó:	3600	77	10:50	

Készre szíárd volt és 8:50-60 frt pesti paritással kelt el.

Árpa tartott, etető árpa 6:75 frtig Pesten kelt el. Tengeri szilárd, állomáson drágább.

Zab tartott.

Határidők 5 centes magas Newyorkra, fedezésekre és vételekre szilárdan indultak, és ez irányt mindvégig megtartották.

Következő kötések történtek.

	Kötetett.	Déli zárlat.
Ószi buza	12:—11:96—11:98	11:97—98
Tavaszi buza	11:75—11:66—11:70	11:68—70
Ószi rozs	8:80—8:75—8:78	8:78—80
Szept. tengeri	5:06—5:12—5:10	5:10—11
Új tengeri	5:78—5:72—5:74	5:74—75
Ószi zab	6:20—6:15—	6:15—16
Aug.-szept. repeze	13:10—	13:10—20

Szeszüzlet.

Szész. (Goldfinger Gábor szeszgyári főtisztviselő tudósítása.)

A szeszüzletben a héten nagyon szilárd irányzat uralkodott és a szeszárok 50 krral drágábban zárnak. Az üzletmenet a budapesti piacon igen gyér és korlátozott, mert a likörgyárosok csekély üzleteket csinálnak. Elkelt finomított szesz 54:50—55 frton, élesztőszesz 53:50 exkontingens nyersszesz 13 frton.

Mezőgazdasági szeszgyárak által kontingens nyersszesz e héten nem volt kínálva és így üzlet nem is létesült.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 17:25—17:50 frt.

Bécsi jegyzés 18:—18:10 frt kontingens nyersszeszért.

Prágai jegyzés 52:—52:50 frt adózott burgonyaszeszért.

Trieszti jegyzés 8:50—8:75 frt hektoliterenként 90% magyar kiviteli szeszért.

A kivétel e héten néhány tartány finomított szeszt vásárolt, mely Finnén át tovább lett szállítva.

Vidéki szeszgyárak közül: N.-Várad, Temesvár, D.-Tuzla, Baja, Győr 25, Kenyérmező, Bares, Lugos, Losonc 50 krral drágábban zárnak.

Budapesti zárlatok e héten: Finomított szesz 54:75—55,— frt, élesztőszesz 53:25—53:50 frt, nyersszesz adózva 53:50—53:75 frt, nyersszesz adózatlan 12:75—13,— frt, denaturált szesz 17:52—17:50 frt. Kontingens nyersszesz —,—.

Az árak 10,000 literfokonként hordó nélkül budapesti vasútállomáshoz szállítva készpénzfizetés mellett értendők.

A központi vásárcsarnok árjegyzése nagyban (en gros) eladott élelmiszerek áairól.

Magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetségeinek jelentése 1897. augusztus hó 18-ról. A vadászati időszak megkezdődött és beértek már az első nyulak is, ezek pecsenyéje azonban inkább csak téli időben keresett. Ma darabonként 1:40—1:60 frtért találtak vevőre. Fogolylyal bőven el vagyunk látva, árak hanyatlottak, ma párja 1—1:20 frt. Szőlő csak mutatónak érkezik még, a piacsképes csemegefajok beklődése még nem kezdődött meg. Görög- és sárgadinnye bőven érkezik, de figyelmeztetjük a beklődőket, hogy az éretlen és túlérett dinnyét ne küldjékbe, mert ezek itt feltétlenül el-

koboztatnak. Nyári körte és almában élénk az üzlet. Burgonya kevés jön a piacra, mivel az olesó árak mivel az olesó árak visszatartják a beklődőket. Tej- és baromfiiban csendes volt az üzlet, ugyszintén a vaj- és húszületben sem jelenthetünk nagyobb forgalmat.

(A székesfővárosi vásárcsarnok-igazgatóság jelentése. Budapest, 1897. aug. 18-án.)

Hús. Marhahús hátulja I. oszt. 1 q frt 52—56, II. oszt. 46—52, III. oszt. 42—45, eleje I. oszt. 46—48, II. oszt. 42—45, III. oszt. 38—44, borjúhús hátulja I. oszt. 56—60, II. oszt. 46—54, eleje I. oszt. 44—48, II. oszt. 35—40, birkahús hátulja I. oszt. 36—44, II. oszt. 34—40, eleje I. oszt. 34—40, II. oszt. 32—36, bárány kifejtve 1 db —,—, borbén —,—, sertéshús magyar szalonnával elsőrendű 1 q 54:0—54, vidéki —,—, szalonna nélkül elsőrendű 56—56, vidéki —,—, sertéshús pörkölt —,—, sertéshús szerb szalonnával —,—, szalonna nélkül —,—, sertéshús füstölt magyar 60—64, idegen (vidéki) —,—, sonka nyers 1 kg. 80—72, füstölt bef. csonttal —,—, csont nélkül 0:75—0:85, sonka füstölt külf. csont nélkül 0—0,—, szalonna sózott 1 q 54:0—56:0, füstölt 55:5—55:5, kolbász nyers 1 kg. —,—, füstölt 60—60, szalámi beföldi 150—170, külföldi —,—, malacz szopós élő 1 db —,—, tisztított —,—.

Baromfi. a) Elő. Tyuk 1 pár frt 1—1:15 csirke 0:50—0:95, kappan hizott —,—, sovány 1—1:30, réce hizott 1:20—2:20, sovány 0:85—1:20, lud hizott 3:20—6,—, sovány 1:60—2:40, pulyka hizott 0—0,—, sovány 2:20—3,—. b) Tisztított. Tyuk 1 db frt —,—, 1 kg. 0:40—0:60, csirke 1 db 0:30—0:65, 1 kg. —,—, kappan hizott 1 db 0:80—1:20, 1 kg. —,—, réce hizott 1 db 0:90—2:50, 1 kg. —,—, felkővér 1 db 0:40—0:70, lud hizott 1 db —,—, 1 kg. 0:50—0:56, felkővér 1 db 1:20—1:50, 1 kg. —,—, pulyka hizott 1 db —,—, 1 kg. —,—, felkővér 1 db —,—, 1 kg. —,—, ludmáj 1 db 30—1,—, 1 kg. 1—1:40, ludzsir 1 kg. 70—0:80, idej liba 1 db —,—.

Hal. Elő. Harsa 1 kg. frt 0:45—1,—, csuka 0—0,—, ponty (dunai) 0:30—1:20, süllő —,—, kecsge —,—, márna 0—0,—, czompó 0:40—0:60, angolna —,—, apró kevert 0:20—0:25, lazac —,—, pisztráng —,—.

Tej és tejtermékek. Tej 1 lit. frt 0:08—0:10, lefölözött 0:05—0:08, tejszín 0:24—0:28, tejföl 0:26—0:35, tehénvaj (tea) 1 kg. 0:80—1:00, I. rendű 0:65—0:85, II. r. 0:50—0:60,—, olvasztott 70—1:00, Margarin I. rendű —,—, II. rendű 0—0,—, tehénturó 0:06—0:14, juh-turó 30—45, lipői 0:32—0:50, juhsajt 0:30—48, emmenthali sajt 0:80—1:00, groji sajt 0:68—0:72.

Liszt és kenyérenmü. Fehér kenyér 1 kg. frt 0:16—0:16, barna kenyér 0:12—0:12, rozskenyér 0:12—0:12. Buzaliszt 00 sz. 1 q —,—, 0 —,—, 1 —,—, 2 —,—, 3 —,—, 4 —,—, 5 —,—.

Hüvelyesek. Lencse magyar 1 q frt 7—10 stoke-raui 26—26, borsó héjas magyar 7:5—14,—, kopotatott magyar —,—, külföldi 13—22, bab fehér apró 7—10, nagy 6—10, szines 8—13.

Tojás. Friss I. o. (1440 db.) 1 láda frt 25—26:0, II. oszt. (1440 db.) 21—24,—, meszes —,—, orosz tojás 100 db. —,—, tea tojás 2:30—2:30, törött tojás —,—.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés frt 0:30—5,—, 1 q 6—7,—, Petrezselem 100 kötés 0:50—5,—, 1 q 6—7,—, zeller 100 drb 0:4—2:5, karalábé 0:50—0:80, vöröshagyma 100 köt. 0:30—5,—, 1 q 5:0—6:00, foghagyma 100 köt. 10—23, 1 q 6:0—10:0, vörösrépa 100 drb 0:40—1:20, fehérrépa —,—, fejeskáposzta 1:0—3:5, kelkáposzta 100 db 0:50—1:2, vörös káposzta 4—10,—, fejjessaláta 0:40—2:50, kötött saláta 30—1,—, burgonya, rózsa 1 q 1:90—2:50, sárga 4:00—4:00, külföldi —,—, fekete retek 100 drb 0:20—1,—, uborka nagy salátának 100 db 0:25—0:65, savanyítani való 100 db 0:25—0:40, savanyított 0:7—0:7, zöld paprika 0:08—0:30, tök főző 2:0—6, zöldbab 0:05—0:10, zöldborsó hüvelyes olasz 1 kg. —,—, fejtett 1 lit. 15—20, tengeri 100 cső 0:65—0:80 karfiol 100 db —,—, paradicsom 1 kg. 0:03—0:05, spárga —,—, torma 100 db 12—12.

Gyümölcs. Fajalma 1 q frt 15—22, közönséges alma 5—10, fajkörte 10—22, közönséges körte 4—9, szilva magvavaló 7—10, vörös 3—4, aszalt 12—20, cseresnye faj —,—, közönséges —,—, meggy faj —,—, közönséges —,—, ringló 5—12, barack kaj-

szin —,—, ószi 25—35, dinnye görög nagy 100 drb 20—30, kicsi 3—10, sárga faj 1 kg. 0:04—0:24, közönséges —,—, szőlő 1 kg. 0:16—0:40, csemege —,—, dió (faj papirhéjú) 24—32, közönséges 14—22, mogyoró 28—56, gesztenye magyar —,—, olasz —,—, narancs messinai 100 drb 4—5,—, pugliai —,—, mandarin 0—0,—, citrom 0:70—1:20, füge, hordós 1 q 12—12, koszorus 17:50—18, datolya 42—58, Mazsolaszőlő 42—58, egres 1 lit. 0—0 kr, eper 1 kg —0—0,—.

Fűszerek és italok. Paprika I. rendű 1 q. frt 30—52, II. rendű 18—30, csöves —,—, (száritott) —,—, köménymag —,—, borsókamag —,—, mák 1 q. frt —,—, méz csurgatott 0:28—0:32, sejtékben 1 kg. 0:40—0:70, szappan szm 24—25,—, közönséges —,—, fehérbor asztali palackban 1 lit. 0:40—0:60, vörös asztali palackban 0:55—0:85, házi pálinka palackban 0—0:00, asványviz palackban —,—.

Ingtatlanok árverései (20000 frt becsértéken felül.)

(Kivonat a hivatalos lapból.)			
Aug. 23	Király-helme- czi k. jbiróság	a tkvi ha- Piliszy tóság Ferdinánd	32907
Aug. 26	Bpesti I—III. ker.kir.jbság	a tkvi ha- özv. Csapko- vits Péterné	93091
Aug. 30	Bpesti I—III. ker.jbiróság	a tkvi ha- Csávolszky Lajos	73903
Aug. 30	Budapesti kir. törvényszék	a tkvi ha- Löwy Katalin	25626
Aug. 30	N.-beeskereki kir. tvszék	a tkvi ha- Amsz Miklós	35949
Szept. 2	Budapesti ktr. törvényszék	a tkvi ha- Bodánszky Adolf	104544
Szept. 3	Budapesti kir. törvényszék	a tkvi ha- gr. Castelnau Leonharda	549781
Szept. 6	Kisvárdai kir. járásbiróság	a tkvi ha- Ferenczy Emil és nejer. bVay Hedvig	100934
Szept. 18	Szigetvári kir. járásbiróság	a tkvi ha- hg. Odes- calchi Gyula	238863
Szept. 15	Duna-Abonyi kir. jbiróság	a tkvi ha- Rózsa Mihály	83091
Szept. 29	Veszprémi kir. tvszék	a tkvi ha- Suly Erzsébet és társai	35100
Nov. 4	Aradi kir. törvényszék	a tkvi ha- Barth Lajos és Barth Maria	22055

Az Orsz. magy. gazd. egyesület tulajdona.

Lapfelügyelő-bizottság: Gróf Dessewffy Aurél, Bernát István, dr. Darányi Gyula, Forster Géza, Gálgóczy Károly, dr. Hagara Viktor. — Főszerkesztő és kiadási felelős: Forster Géza az O. M. G. E. igazgatója. — Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E. szerkesztő-titkára. — Társzerkesztő: Buday Barnabás.

Elsőrangú hazai gyártmány.

Gőzcseplők

Pontos cím: **ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR**

RÉSZVENY-TÁRSULAT BUDAPESTEN.

Magyarország legnagyobb és egyedüli gazdasági gépgyára, mely a gazdálkodáshoz szükséges **összes** gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szecskaavágók Morzsolók

Liszt-árjegyzés.

A és B	0	1	2	3	4	5	6	7	7 1/2	8	9	10	11								
Pesti moln. és sütők gőzmalma, Bpest	aug. 13.	18:80	18:50	18:20	17:80	17:40	17	—	16:40	16:40	15	—	—	4:50	4	—	—				
Luiza gőzm., Bpest	aug. 9.	20	—	19:50	19:20	18:90	18:60	18:30	17:90	17	10	15:50	12:20	8:80	4:70	4:50	—				
Neumann testv., Arad	aug. 4.	21:90	20:80	20:50	20	—	19:70	19:40	19:10	18:80	17:30	15:50	13:40	5:50	5:50	—	—				
Szatmári gőzm., Szatmár	aug. 14.	21	—	20	—	19:60	19:20	18:80	18:40	18	—	17	—	15	—	12	—	8:20	3:80	3:20	—

A + B = asztali dara, 0 = királyliszt, 1 = lánghiszt kivonat, 2 = elsőrendű zsemlyeliszt, 3 = zsemlyeliszt, 4 = elsőrendű kenyérliszt, 5 = közép kenyérliszt, 6 = kenyérliszt, 7 = barna kenyérliszt, 7 1/2 = barna kenyérliszt, 8 = takarmányliszt, 9 = finom korpa, 10 = goromba korpa, 11 = rozsliszt.

Hirdetmény.

Törk Adolf puszta-kengyeli gazdaságában

az összes élő és holt leltár

(instructio) u. m. cséplőgépek, vető-, fűkaszázó-, szénagyűjtő-, répavágó- és szecskázó gépek, szekerek, boronák, fahengerek, lovak, ökrök stb.

ELADÓK.

Előzetes értesítés mellett fentnevezett gazdaság a t. vevőknek Kengyel vasuti állomáshoz fogatot küld.

Posta és távirat: **KENGYEL p. u.****Mindennemű tornaszereket**
és legjobb minőségű
gazdasági kötelneműeket,

ajánl a

BLEIER és WEISZ,

kötélgyári cég Budapest.

Rektár és iroda: **KÁROLY-KÖRUT 7. SZÁM.**Gyártelep: **Hajtsár-ut 7307. sz.**Ajánlásra méltó tárgyak: **torna-eszközök, Cocos futószőnyegek, lábtörölők, ruhaszáritó kötelek.****halhálók,**kézitáskák stb továbbá gazdasági cikkek u. m.: **istráng, kötőfék, rudaló gaboaszakok, vízhatlan ponyvák, itató és tüzi vedrek, kender-tömlők, hevederek, kender-kőcz stb. a legutányosabb eredeti gyári áron.**

Videki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Képes árjegyzék kívánatra bérmentesen küldetik.

Amerikai szabadalmazott forrasztás nélküli

acél

ÖKÖRLÁNCZOK

A forrasztott lánczokhoz képest kétszer oly nagy ellenállás a töréssel szemben.

Erős, könnyű és olcsóbb minden egyéb láncznál.**Bizonyítványok és árjegyzékek ingyen.****GOEPPINGER & CO.**

Acélmű, Weissenfels Felső-Krajinában.

Kapható minden nagyobb vaskereskedésben.

Budapesti képviselő: **HOFFMANN S. VI., Lendvay-utca 25.**Magyar királyi államvasutak.
113889/C. IVa. 97.**Hirdetmény.**Új személy és podgyászdíjszabás életbeléptetése a szlavonai h. é. vasuton.
A magy. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesülés szerint a szlavonai h. é. vasuton f. é. szeptember hó 1-én új személy és podgyászdíjszabás lép életbe, melyivel az 1896. évi május hó 1-től érvényes díjszabás érvényen kívül helyeztetik.
Ezen díjszabás a magy. kir. államvasutak díjszabás elárúsító irodájában (Budapest, Csengery-utca 33. sz.) 10 kr-ért kapható.
Budapest, 1897. augusztus 9-én.

Az igazgatóság.

GANZ és TÁRSA

vasöntöde és gépgyár részv.-társ. Budapest

készít:

A) gépeket és építési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasuti kocsikat és vasuti felszereléseket, transmissiókat.

Speciálításai:B) Kéregöntvény vasuti kerek, váltók, zúzóművek, hengerek- és ágyúgolyókhoz.
Hengerszék, kéregöntetű hengerekkel mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra őrléshez s egész malomberendezések.

Faecsiszóláshoz, papir- és cellulóza-gyártáshoz való gépek.

Vizkereket nagy sikerrel pótló turbinák.

Villamos világítás nagy távolságra is a motortól.

Zsilipek, esővezetékek, frietiós kancsolások, rotációs dynamométerek. Acézlöntés.

Gőzekék

utcai lokomotivok,

gőzeséplőgépek hajtására a főhercegi vasművekből. A gépek vásárlásánál mezőgazdasági szakértői tanács adatik. Szives tudakozódások

Erzherzogliche Cameral-Direction

in Teschen in Schlesien, czímen.

4091

A diószeghi
óriásbúzaaz idén is, tehát oly évben, midőn a rozsdá Magyarország búzatermését általában nagymérvben károsította és e vidéken is nagy kárt okozott, 1200 négyszögölével számított magyar holdon **1000 kilónál nagyobb termést eredményezett, mi mellett egy hektoliter súlya 82 kiló.**

Ezen óriási búzát a legjobb minőségben ajánlja mint vetőmagot legalább 500 kiló megvételének kikötésével

a „Diószeghi Czukorgyár“

Pozsonymegyében.

4129

Leszállított gépárok.

Felhívjuk a tisztelt gazdaközönség becses figyelmét azon körülményre, hogy a Clayton és Shuttleworth gépgyár vető és földmivelő gépeinek árát tetemesen leszállította. — A nevezett gépgyár erre vonatkozó közleményét alábbiakban közöljük.

Budapest, 1897. augusztus hó.

T. gazdaközönség!

A bekövetkező őszi idényre van szerencsénk kitünő

EGYETEMES ACZÉLEKÉINKET,

valamint legujabb közkedveltségü

„COLUMBIA-DRILL“ sorvető-gépünket,

mely kipróbált vetőkerekes rendszer úgy sik, mint lejtős vagy hullámos talajokon is egyformán egyenletes és megbízható munkát végez, igen könnyü, de mindamellet szilárd és tartós korszerű vetőgép, a legjobban ajánlani.

Kérjük továbbá tökéletesnek elismert

„UNIVERSAL-DRILL“

merítő korongos sorvető-gépünket és **rög-törőket** a t. gazdaközönség szives figyelmére méltatni.

A tuloldalón [feltüntetjük még a különféle vetőgépek és egyéb talajmivelési eszközök ábráit és azoknak tetemesen

leszállított árait,

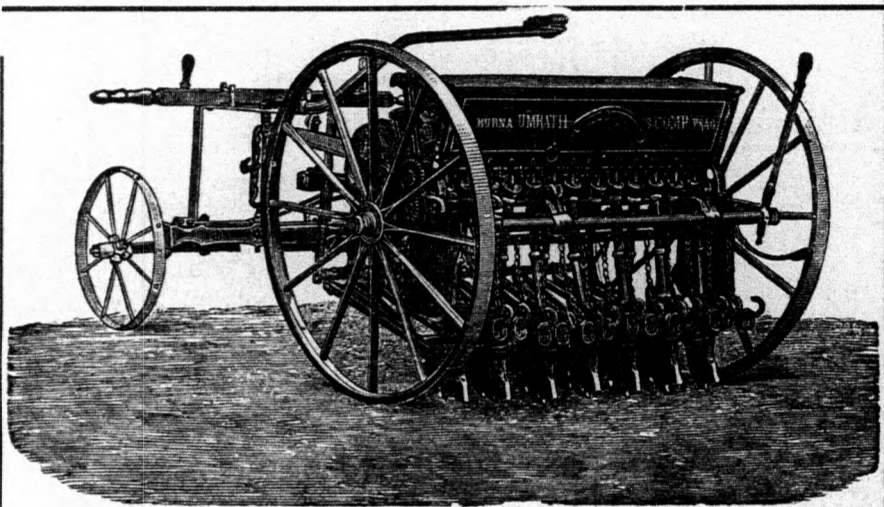
igen kérve, hogy beálló szükséglet esetén idevonatkozó képes árjegyzékünket levelezőlapon bekivánni s mi azt azután további használat végett a legnagyobb készséggel bérmentve beküldjük.

Kiváló tisztelettel

Clayton & Shuttleworth.

A „HUNGARIA“
MŰTRÁGYA, KÉNSAV és VEGYI IPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 ajánl:
SUPERFOSZFÁTOT, CHILISALÉTROMOT

 és minden más műtrágyafé-
 léket, legjutányosabb áron
 és elismert kitünő minő-
 ségben.
Központi Igazgatóság:
BUDAPEST,
V. Váci-körút 21. szám.
 Herényi Gotthard Sándor
 és
 Rovara Frigyes
 művét érdeklődőknek ingyen és bér-
 mentve küldjük meg.

Sorvetőgépeket
 a legújabb és legjobban bevált szerkezetben,
 egytetemes- és többvasu ekéket páncézlacézel-kormányleme-
 zekkel, boronákat, hengereket, konkolyozókat, gabona-
 tisztító-rostákat és teljes takarmánykamra-berendezése-
 ket, nagy választékban és jutányos áron szállítanak
Umrath és Társa
 mezőgazdasági gépgyárosok
BUDAPESTEN,
V. ker., Váci-körút 60. szám.
 Árjegyzékkel és költségvetéssel kívánatra ingyen és bérmentve
 szolgálunk.
U. i. Borsajtók (System Mabilie) és **szőlőzuzók** kitünő
 kivitelben és mindenféle nagyságban.

EGERESI ^{Az} **MŰTRÁGYA-GYÁR**
KRAMER J.
 Ajánlja kellően száraz és könnyen szór-
 ható műtrágyáit, nevezetesen
 magas Csontliszt-Superphosphátot, Párolt Csontlisztet, Trágyagypszet
 százaléku stb. a legjutányosabb árakban.
 Fölvilágosításokkal, árszabással és ismertető füzetekkel készséggel szolgál
 a központi iroda:
BUDAPEST, V. kerület, Dorottya-utca 9-dik szám.

Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövetkezet.
BUDAPESTEN, VIII., József-körút 8.
 Alakult 1894. évben.
 Elnök: TELEKI Géza gróf. Alelnök: CSÁVOSSY Béla.
 Igazgatósági tagok:
 ANDRÁSSY Géza gróf, BUJANOVICS SÁNDOR, DESSEWFFY ARISTID, PECHY TAMÁS,
 PÜSPÖKY EMIL, RUBINEK GYULA, SZENTKIRÁLYI KÁLMÁN, SZILASSY ZOLTÁN, SZÖNYI
 ZSIGMOND, TELEKI SÁNDOR gróf.
 Vezérigazgató: SZÖNYI Zsigmond.
 Az Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövet-
 kezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatá-
 sának; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta
 sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes
 megalégedését vívta ki magának, az
épület és átalány (pauschal) biztosításnál
 rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé; a szövetke-
 zet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélyeggel; minden
 más illeték kizárásával.
A takarmányt és szalmáeseleséget
tűzkár ellen a szövetkezet
tetemesen olcsóbban
 biztosítja, mint a hazánkban működő bármely más biztosító intézet.
 Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték
 nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.
 Kiszárad, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlat-
 tal terményeiket biztosítják, 10% engedményben részesülnek.
 A díjak fizetését a felek kívánatára váltó ellenében szept-
 ember elsejéig halasztjuk.
 Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapestén, (József-körút
 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek. 3019

VÉD- JEGY.
A zalaithnai kénkovand ipar r. t.
BRASSÓI
kénsav- és műtrágya-gyára
 ajánlja legjobb minőségű mindennemű
MŰTRÁGYÁIT
 a t. cz. gazdaközönség b. figyelmébe.
 Árajánlatokkal készséggel szolgál a
 Központi iroda, Budapest, IV., Bécsi-utca 5.

 Közvetlen Amerikából
 importált,
most megérkezett
Poland china
 tenyészsertések pedigrével.
PICK OSWALD
 VIII., Külső Kerepesi-út 1. sz.

KÖSZÉN

Tokodi, Dorogi és Ebszőny-
Osztrai gyári, dió-, koczka és darabos,
2-szer mosott osztrai Henrikaknai kovácsszén, porosz, szalonszén,
coaks, szobafűtésre és épületek szárítására,

összes gazdasági ipari és házi czélokra

legkitűnőbb minőségben legjutányosabban kapható

RADNAY KÁROLY

köszén-nagykereskedőnél,
Budapest, Arany János-utca 34. sz.

A cs. és kir. szab. Hitelintézet köszén-osztályának vezérképviselete.

Az Országos Erdészeti Egyesületnél

BUDAPEST,

V. kerület, Alkotmány-utca 10.

megrendelhetők a következő szakmunkák:

- Erdészeti Lapok.** Az országos erdészeti egyesület közlönye. Szerkeszti: Bedő Albert. Havi folyóirat, megjelenik minden hó végén. Előfizetési díja egy egész évre 8 frt.
- Erdészeti Zsebnaptár.** Szerkeszti: Horváth Sándor. 1897. évi tizenhatodik évfolyam. Ára 1 frt 50 kr. Az országos erdészeti egyesület tagjai részére 1 frt. Bérmentes küldés esetében 20 krral több.
- Erdészeti Növénytan.** Két kötet. Írták: Fekete Lajos és Magocsy-Dietz Sándor. Az országos erdészeti egyesület Deák Ferencz alapítványából 200 arannyal jutalmazott pályamunka.
I. kötet. Általános Növénytan 530 oldal, 553 képpel. Ára 4 frt. Az országos erdészeti egyesület tagjai részére 2 frt 80 kr.
II. kötet. Növényrendszertan. Részletes növénytan, Növény földrajz. 1208 oldal, 613 képpel. Ára 9 frt. Az országos erdészeti egyesület tagjai részére 6 frt.
- Magyar Erdészeti Oklevéltár.** Magyarország ezer éves fennállásának emlékére kiadta az országos erdészeti egyesület. Három nagy kötet. Ára 20 frt. Az országos erdészeti egyesület tagjai részére 10 frt.
- Az Erdőőr,** vagy az erdészet alapvonalai. Írta: Bedő Albert. Hetedik kiadás. Ára 3 frt.
- Az erdőrendezés kézikönyve.** I. rész. Írta: Belházy Emil. 100 darab arannyal jutalmazott pályamunka. Ára 5 frt. Az országos erdészeti egyesület tagjai részére 3 frt.
- A legelő erdők.** A legeltetés kérdése Magyarországon és annak megoldása mezőgazdasági uton. Írta: Földes János. Az országos erdészeti egyesület által díjazott kiuntetett pályamunka. Ára 1 frt 20 kr. Az országos erdészeti egyesület tagjai részére 80 kr.
- Az Erdőhasználat kézikönyve.** 100 drb arannyal jutalmazott pályamunka. II. bővített kiadás. Írta: Szécsi Zsigmond. Ára 8 frt. Az országos erdészeti egyesület tagjai részére 6 frt.
- A Selmeczbányai m. kir. erdőakadémia története és ismertetője.** Írta: Vadas Jenő. Megjelent a millenium alkalmára. Ára 2 frt.
- Az erdei facsemeték nevelése.** Díjazott kiuntetett pályamunka. Írta: Tomcsányi Gusztáv. Ára 2 frt. Az országos erdészeti egyesület tagjai részére 1 frt 80 kr.
- A Magyarországon előforduló főbb fanemek esemeteinek természetese és ültetése.** Pályadíjnyertes népszerű munka. Írta: Fekete Lajos. Ára 1 frt.
- Az erdei vetésről és ültetésről.** Pályadíjnyertes népszerű munka. Írta: Fekete Lajos. Ára 1 frt.
- Az erdő ápolásáról és használatáról,** annak megtelepítéséről a letárolás idejéig. Pályadíjnyertes népszerű munka. Írta: Fekete Lajos. Ára 1 frt.

Magyar kir. államasutak.
118.577/97. C. II. számhoz.

Hirdetmény.

Svajcz osztr. magy. átmeneti forgalom.

Az 1896. évi augusztus hó 1-től érvényes gabonakivételes díjszabáshoz kiadott I. számú pötlékben Győr, győr-sopron-ebenfurti vasut állomásáról fenálló közvetlen díjtételek Győr-rábatúri rakodóhely állomásra is alkalmazást nyernek.
Budapest, 1897. aug. 10-én.

A magy. kir. államasutak igazgatósága,
a részes vasutak nevében is.

(Utányomás nem díjazatik.)

SZIVATTYUK

minden neme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparczélókra.
BOWER-BARFF-féle szabadalmazott inoxidálás módszer szerint inoxidált szivattyúk rozsdá ellen védve.

Arjegyzőkék
ingyen és bérmentve.
1806

MÉRLEGEK

legújabb javított rendszerű tizedes, százados és hídmerlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra. Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommérlegek. Commandit-társaság szivattyu- és mérleggyártásra.

W. GARVENS, Wien, I., Walfischgasse 14. sz.
Schwarzenbergstrasse 6.

Fischer J.

zsákgyári raktárában
Budapest, Nagy-Korona-u. 18. vizmentes ponyvák kölesönben, valamint új és egyszer használatban volt vizmentes ponyvák jutányosan kaphatók. 3768
Repczeponyvák
drbonként 3 frttól feljebb.

Most jelent meg!

Szőlőművelés

és Borászat Kézikönyve.

Írta:

Molnár István.

Harmadik bővített kiadás.

Ára füzve 4 frt.
Diszkontésben 4 frt 80 kr.

Ezen harmadik kiadás úgy a rajzok, mint a szöveg tekintetében tetemesen meg-bővült. A könyvben foglalt új eljárások által minden bortermelő tisztán láthatja azon módokat, a melyekkel a bortermelés a jövőben is fenntartható és biztos vezérfonalat nyer a szőlő recon-structionjának nehéz mun-kájában.

A mű tartalma:

- I. A szőlő növény leírása term. tudományi, szőlészeti és közgazdasági tekintetben.
- II. Szőlőfajlsme.
- III. Szőlészeti talajlsme.
- IV. Szőlészeti trágyaisme.
- V. Szőlőszaporítás módjai.
- VI. Új szőlők ültetése.
- VII. A szőlőművelés módja.
- VIII. A szőlő rendes évi munkái.
- IX. A szőlő károsodásai, betettségai, és ellen-ségei.
- X. A szőlőbirtok üzlet-vitele.
- XI. A borkészítés.
- XII. A pince- és a hordó-kezelés.
- XIII. A borkezelés.

Megrendelhető az ár be-küldése ellenében a kiadónál („Athenaeum” Buda-pest, Ferencziek-tere 3. sz.) és minden könyv-kereskedésben.

BARANYAY I.,

turfatermények és szabadalmazott önműködő turfahintó-closetek,

valamint

árnyékszék-berendezési

és

felszerelési tárgyak vállalata

BUDAPEST,

II., Lánchíd-utca 2.

Arjegyzőkék

kívánatra

bérmentesen

küldetnek.

Legjobb és erős

burgonya-kiemelőgépek,

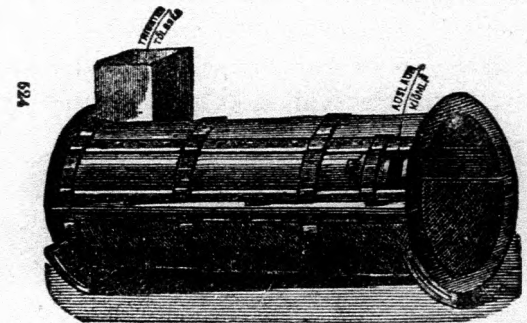
melyek az 1896. évi nemzetközi burgonya-kiemelő géppróba alkalmával az első díjjal, az állami éremmel lett kitüntette, készítettnek

SCHOLTZ C. A. gyárában MATHEÓCZON.

(Felső Magyarország). — Arjegyzők kívánatra díjmentesen szolgáltatnak.

GRAEPEL HUGÓ

szabadalm. löhere-tokászoló készüléke

minden cséplőgéphez alkalmazható, 25 százalékkal na-gyobb munkaképesség, mint bármely más készüléknél. Legkitűnőbb szerkezet legolcsóbb árban

GRAEPEL HUGÓ gépgyárosnál Budapesten,

V., Külső váczli-ut 46. sz.

STAHEL és LENNER

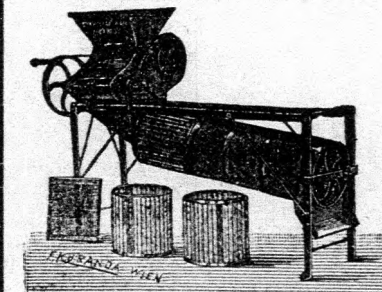
TRIEURGYÁR, Budapest, V. ker.,
Katona József-utca 8.

Ajánljuk

trieurjeinket

minden gabona tisztítására.

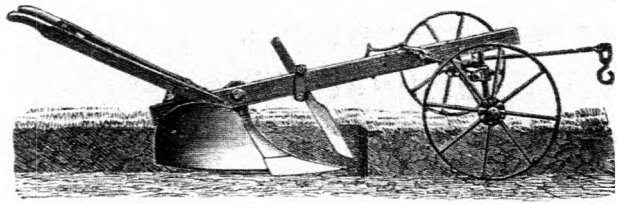
5 kiló nyester-
mény beküldése
mellett speciális

trieurt
készítünk.

Lekopott trieurköpenyt gyorsan és olcsón ujjal fel-cserélünk. Kívánatra képes arjegyzőkkel szolgálunk bérmentve. Jutalék mellett szolid elárusítók megbí-zást nyerhetnek. 4089

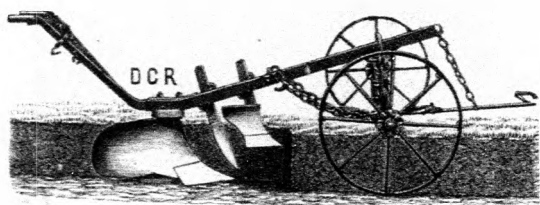
Talajmivelő-eszközök és vetőgépek.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH aczel-ekéi fa-gerendelylyel

aczel-kormánylemezzel, aczel szántóvassal, esoroszlyával, kovácsoltvas-talyigával és 1 tartalék-szántóvassal.

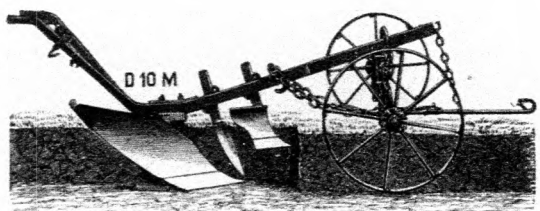
62 klgr. 3 sz. 7-18 cmtr. barázda-mélységre	27	frt
86 " 2 " 10-23 " " " " " " " "	31	"

CLAYTON & SHUTTLEWORTH DCR jegyű új aczel-ekéje

kettős vasgerendelylyel, önvezetéssel, esoroszlyával, tartalékvassal és csavarkulesesal.

105 klgr. DCR 6-10" (15-23 cmtr.) mélységre	36	frt
110 " " 6-10" előhántóval	39	"

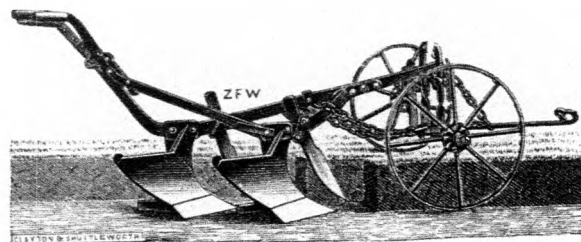

CLAYTON & SHUTTLEWORTH egyetemes aczel-ekéi kettős vasgerendelylyel

önvezetéssel, esoroszlyával, 1 hántókeketest tartalékvassal, állítható tengelyű talyigával és egy tartalékvassal.

96 klgr. D7M jegyű 3-7" (9-18 cmtr.) mélységre	32	frt
103 " D8M " 4-8" (10-21 ") " " " " "	34	"
108 " D10M " 6-10" (15-26 ") " " " " "	35	"
150 " R14M " rajol 8-14" (21-27 cmtr.) mélységre	55	"

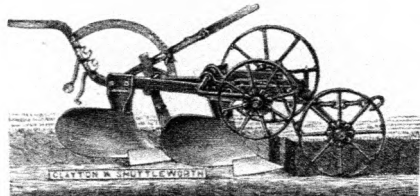
Hántótest külön 3¹/₂ frt.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH ZFW jegyű kétvasu ekéje

önvezetéssel, 2 esoroszlyával, 2 tartalék aczel-szántóvassal.

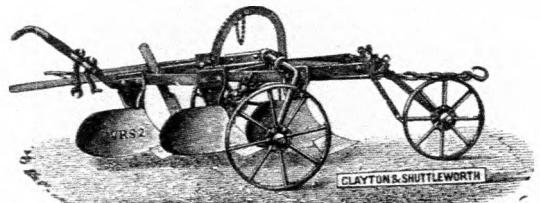
126 klgr. 3 ¹ / ₂ -7" (9-18 cmtr.) talyigával	54	frt
84 " 3 ¹ / ₂ -7" (9-18 ") talyiga nélkül	41	"

CLAYTON & SHUTTLEWORTH szabadalmazott könnyű kétvasu ekéi

1 esoroszlyával és 2 tartalék aczel-szántóvassal.

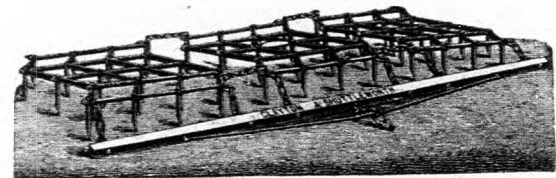
120 klgr. DCL jegyű hosszú hajlított kormánylemezekkel	60	frt
143 " DCN " " " " " " " " "	70	"

CLAYTON & SHUTTLEWORTH szabadalmazott könnyű háromvasu ekéi

1 esoroszlyával és 3 tartalék aczel-szántóvassal.

186 klgr. DC hosszú hajlított kormánylemezekkel	97	frt
210 " VRS 2 hosszú hajlított kormánylemezekkel	111	"

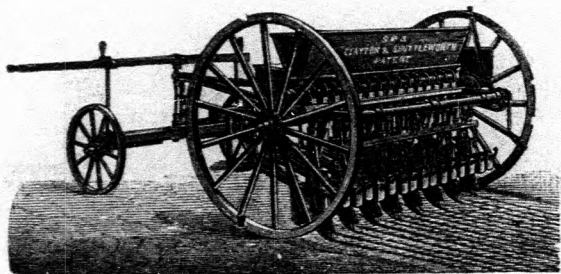
CLAYTON & SHUTTLEWORTH kovácsoltvas rézsutos boronái

65 klgr. 2 ötsoros taggal 7 ¹ / ₄ fogással	37	frt
62 " MES új. 2 négysoros taggal 185 cmtr.	37	"
91 " 6 sz. 3 " " " " " " " " "	47	"
101 " 7 sz. 2 " " " " " " " " "	57	"
63 " ME jegyű 8 sz. 2 négysoros taggal 185 cmtr.	37	"
98 " " " 9 sz. 3 " " " " " " " "	47	"

Talajmivelő-eszközök és vetőgépek.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

„COLUMBIA DRILL“ legujabb könnyű sorvetőgépe uj szabadalmazott vetőkorongokkal.

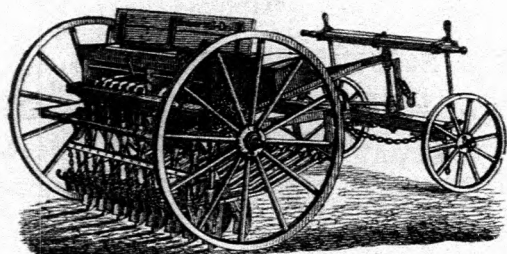

A következő felszereléssel: az előállvány kormányruddal és vonóruddal, egy tengely három készlet megfelelő számú különféle vetőkoronggal, egy szedvény váltókerék, egy szedvény nehezék a vetőcsoroszllyák emeltyüire, egy lándzsa és egy csavarkules.

425 440	klgr.,	13	soros,	4	vagy	4 1/2	hüvelyk	sortávval	225	frt
470 480	"	15	"	4	"	"	"	"	250	"
510 530	"	17	"	4	"	"	"	"	275	"
560 575	"	19	"	4	"	"	"	"	307	"
580 600	"	21	"	4	"	"	"	"	340	"

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

„Universal-Drill“ sorvetőgépe merítőkorongokkal.

Előállvánnyal és kormányruddal, forgantyúval, 1 tengelyvel, 3 készlet vetőkoronggal, váltókerekekkel, egy készlet nehezékekkel, lándzsával és csavarkulescsal.

410 420	klgr.,	13	soros,	4	vagy	4 1/2	hüvelyk	sortávval	235	frt
435 445	"	15	"	4	"	"	"	"	260	"
460 470	"	17	"	4	"	"	"	"	285	"
565 580	"	19	"	4	"	"	"	"	317	"
600 618	"	21	"	4	"	"	"	"	350	"

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

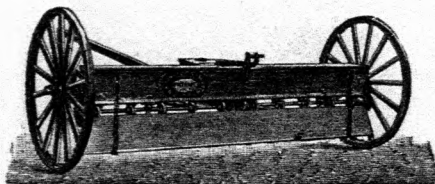
„Schloer-rendszerü trágyaszórója.

400	klgr.,	szélfogóval	ellátva	245	frt
-----	--------	-------------	---------	-----	-----

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

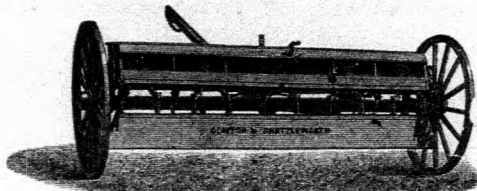
„Columbia“ uj szóróvetőgépe.

293	klgr.,	10'	széles,	keresztengely	nélkül	145	frt
300	"	10'	"	keresztengelylyel		155	"
310	"	12'	"	"	"	165	"

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

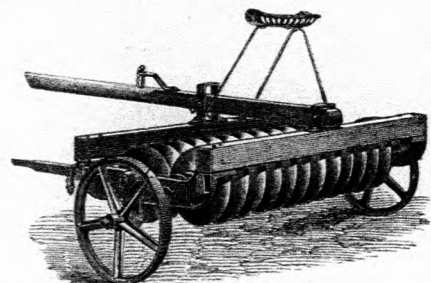
„Smyt“-rendszerü szóróvetőgépe.

293	klgr.	10	láb	széles,	keresztengely	nélkül	145	frt
305	"	10	"	"	keresztengelylyel		155	"
312	"	12	"	"	"		165	"
295	"	12	"	"	Abe-deen-rendszerü		119	"

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

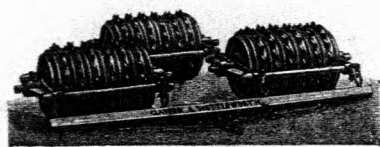
vasgyűrüs kettős hengere.

625	klgr.,	üléssel,	vas-oldalrészekkel	és	szállító-kerekekkel	160	frt
-----	--------	----------	--------------------	----	---------------------	-----	-----

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

háromtagu rögtörő-hengerei.

675	klgr.,	15	hüvelyk	átmérővel,	6	láb	széles	135	frt
1030	"	20	"	"	6	"	"	190	"

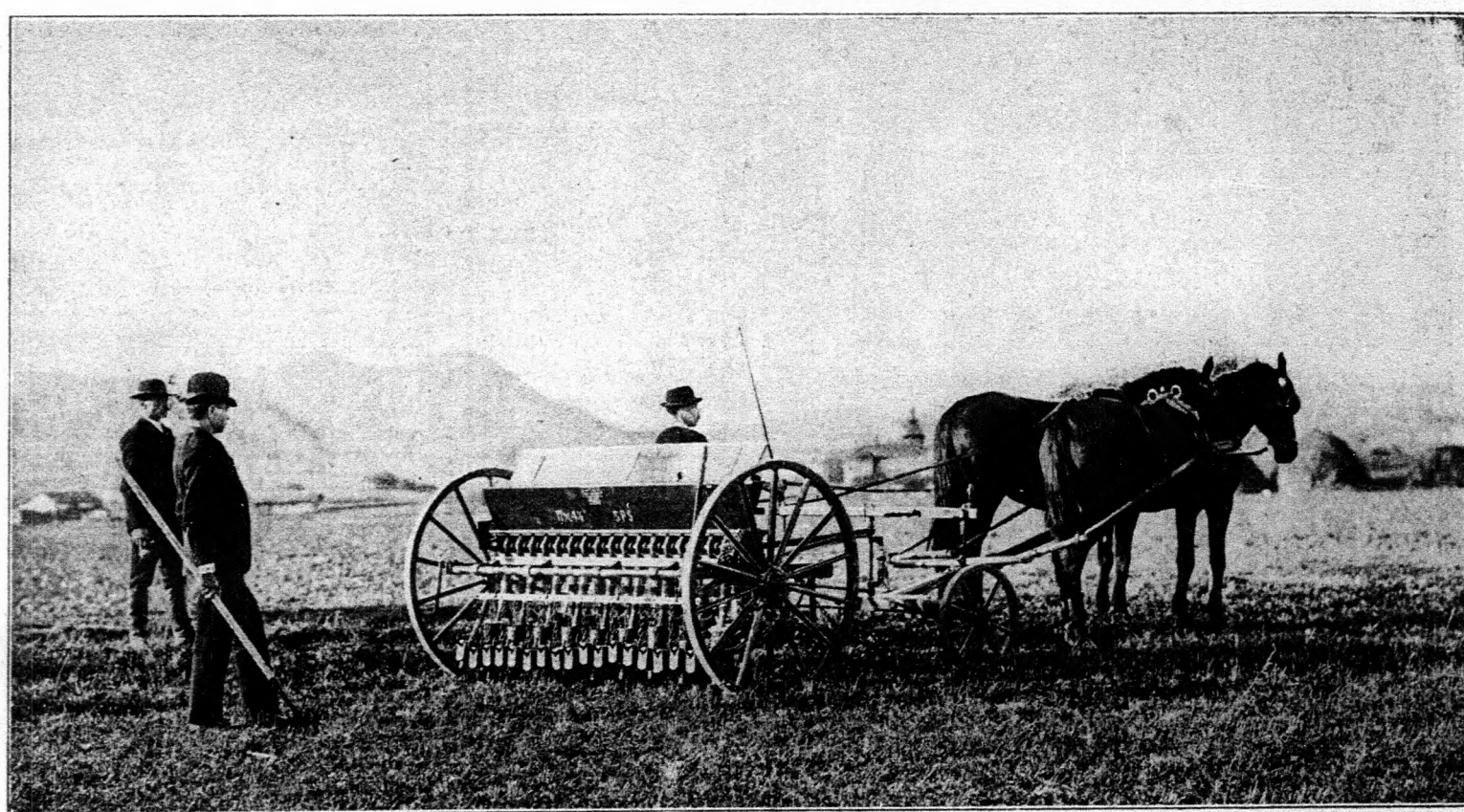
CLAYTON & SHUTTLEWORTH

legújabb szabadalmazott könnyű

„COLUMBIA-DRILL“

sorvetőgépe

≡ munkába állítva. ≡

Tetemesen

➡ **leszállított árak** ➡

— az előző lapon. —

GÉPOLAJAT,
u. m. valódi tiszta olivajajat, elsőrendű savtalanított repceolajat- elsőrendű ásványolajat stb.
Kocsikenőcsöt, Petroleumot
zsákokat, takaró- és szekrényponyvákat, kátrányfestékeket, fedéllakot.

Szalonnát
Fertőtlenítő szereket,
u. m. karbolsav, karbolpor, creolin, zöldgálicz stb. rézgálicz -rbololeumot, keserűsöt csudásot stb.

MŰTRÁGYÁT.
Mindenkor a legmagasabb napi áron, készpénzfizetés mellett vásárolok: gazdasági és erdei vetőmagvakat, mely célra mintázott ajánlatot kerek.

Szállít:

KRAMER LIPÓT, v. ker., Akadémia-utca 10. sz.
Telefon.
Sürgőnyczim: „CERES“ Budapest.
Telefon.
Árjegyzékkel és részletes külön ajánlatokkal kívánatra szolgálók.

Luczernát, lóherét, fűmagvakat,
minden célra és minden egyéb gazdasági cikket és
Vetőmagot a legjutányosabb áron és garantált jó minőségben.
Olasz szaponáriát tiszta vastag gyökerekből őrölve.

BUDAPESTEN,

Eladó.
Őszi bükköny és borsó
100 kilogrammonként 8 frtjával a sárospataki vasútállomáshoz szállítva.
A hercegi uradalom jószágigazgatóságánál
Sárospatakon.

A vetési időnyre ajánlom **Sack Rudolf** legújabb rendszerű **SORBAVETŐGÉPEIT**

(IV-ik osztály), melyek egy vannak szerkesztve, hogy azokkal sik vagy dombos talajon minden magfélélt tetsz-szerűen mennyiségben tökéletes egyenletesen lehet elvetni, anélkül, hogy a vetőszekrényt beigazítani, merítő vagy fogaskerekeket cserélni kellene. **Sack Rudolf** valamennyi sorbavetőgépei felte könnyen járnak, nagyon szilárdan vannak készíve, igen tartósak és kívánatra előkormányval is kaphatók.
Mindennemű **Sack eke, borona, szóravetőgép és talajmívelési eszköz** dus választékban van raktáromon és eredeti minőségben az itt látható törvényes védjeggyel csak nálam szerezhető be.
Legújabb árjegyzékem éppen most jelent meg és kívánatra leszívesben szolgálók azzal ingyen és bérmentve.

PROPPER SAMU,
Sack Rudolf magyarországi kizárólagos képviselője.
BUDAPEST, V., Váci-körut 52. sz.

Hirdetmény.
Közvetlen jegyek életbeléptetése Budapestről Tátra-Lomniczra és Csorbatóra.
A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint Budapest keleti p. u. állomásról Tátra-Lomniczra és Csorbatóra Kassán át szóló közvetlen jegyek lettek életbe lépítve, melyek árai a következők: u. m. Tátra-Lomniczra gyorsvon. I. oszt. 12-90, II. oszt. 8-60, személyvonat I. oszt. 9-90, II. oszt. 6-60, III. oszt. 4-40.
Csorbatóra gyorsvonat I. oszt. 13-00, II. oszt. 9-00, személyvonat I. oszt. 10-00, II. o. 5-00.
Budapest, 1897. évi július hó 30-án.
A magyar kir. államvasutak igazgatósága.
(Utánnyomás nem díjazatik.)

Hirdetmény.
A Kis-Szállási uradalomban (Budapest—zimonyi vasuti állomás) 32 darab számfeletti saját nevelésű, **MAGYAR FAJTÁJU,** befogásra alkalmas 4 1/2 éves **gulyabeli tinó**
f. évi augusztus hó 31-én reggel 8 órakor nyilvános szóbeli árverés útján páronként készpénzfizetés mellett el fog adatni.
Venni szándékozókát előleges bejelentés mellett koesi fogja a vasuti állomáson várni.
Kis-Szállás, 1897. augusztus hó.
Az uradalmi jószágfelügyelőség.

Most a legjobb ültetési idő!
Új földieper fajta
elsőrangú óriás gyümölcs
100 drb. 5 frt
Fürstl. Baumschulen
Eisenberg b. Brúx, (Csehország).

Most a legjobb ültetési idő!
Freiland Azalea
(Azalea pontica mollis)
pompás nagy virágok minden szíben,
100 drb. 30-40 frt
Fürstl. Baumschulen
Eisenberg b. Brúx Csehorsz.

Most a legjobb ültetési idő!
Exotikus Tülevelű fák (Coniferák).
Képes árjegyzék német nyelven (100 oldal) kívánatra ingyen. 4234
Fürstl. Baumschulen, Eisenberg b. Brúx (Csehorsz.)
ORDNUNG E.
fő kertész.

Veszünk
bármely mennyiségű **borkövet** legkevesebb 55%, vagy **borseprót** legkevesebb 24% borkősav-tartalommal. Mintával ellátott ajánlatok az ár megjelölésével
WOLLÁK és Tsa céghez Budapest,
Andrássy-ut 54. küldendők.

BÁRÓ GLAUBITZ ALFONS
gazdasága és méhészetéből mérsékelt áron kaphatók:
ÉLŐ MÉHRAJOK, MÉHKAPTÁRAK, saját készítmény tetszés szerinti méretben. **Rajszállító-ládák, műlép. A méhészethez szükséges gépek és eszközök.** Fajtenyésztésünkből: **normandiai óriás nyulak, díszgalambok, fajbaromfiak, tojások és gyümölcskosarak.** Megrendeléseket elfogad és árjegyzéket küld kívánatra bérmentve **br. Glaubitz Alfons** gazdasági, méhészeti kiviteli telep elárúsítása
4150 **Budapest, Garay-tér 11.**

Takarmány-készítő kamrák
teljesen berendezve: szecskavágók, répvágók és zúzó, kukorica-morzsolók.

Daráló- és őrlő-malmok
kitűnő eredeti angol daráló-gépek, füllesztők, gazdasági és trágyalé-szivattyúk a legjobb kiállításban.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
mező-gazdasági gépgyárosok

Főraktára: Budapest, VI. kerület, Váci-körut 63. szám.

Kimerítő képes árjegyzékek és tervrajzok kívánatra ingyen és bérmentve.

**Bármiféle
gőzcseplőkészletnél
alkalmazható.**

**Hofherr és Schrantz Budapest,
VI., Váci-körút 57. szám.**

**Több mint
250 darab
működésben**

Ajánlják legújabb
szerkezetű **lóheredörzsölő-gépüket** a lóhere lecsépelése, kidörzsölése és tisztítására egy művelet alatt **Árjegyzékek bérmentve és ingyen.**

Gyümölcs és szőlő bor készítő gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók, folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel, és nyomerő szabályozóval. A munka képesség 20% nagyobb, mint bármely más sajtónál.

Szőlő és gyümölcs zúzó és bogró morzsolók.
Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrlők. Aszaló készülékek gyümölcs és főzések aszalására, gyümölcs-vágó és hámozó gépek legújabb szerkezetű szab. önműködő „Syphonia” gyümölcs és szőlővessző permetezők, gyártatnak és szállítanak jótállás mellett a legjobb kivitelben 4164

Mayfarth Ph. és Társa
cs. kir. ktzár. szabad. gazdasági gépgyár, vasöntőde és gőzhámor
BECS, II. ker., Taborsstrasse 76.

Kitüntetve 390 arany, ezüst és bronz éremmel — Árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Képviselők és viszontárúsítók felvétetnek.

Magyar királyi államvasutak.
Ad. 71.370/C. II. sz.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar francia vasúti kőtelék.
F. évi szeptember hó 1-ével a juhok és sertések szállítására 1893. május 1-től érvényes kivételes díjszabáshoz a III. számú pótlék lép életbe, mely Győr és Szombathely állomásoknak a díjszabásba való felvételét, a cimlap megváltoztatását és a díjszabási határozmányok módosítását tartalmazza.

A pótlék a részes vasutak igazgatóságoknál példányonként 10 fillér = 10 centimesért kapható. Budapest, 1897. augusztus 9-én.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága, egyuttal a többi részes vasut nevében is.
(Utánnomás nem díjazatik.)

Az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület által 1000 frt pályadíjjal jutalmazott

és még ez év folyamán kiadandó

gazdasági könyvviteltan

alapján összeállított

gazdasági

könyvviteli nyomtatványok

úgy mint:

nyomtatv. sz.	nyomtatv. sz.
1. Előjegyzési könyv	21. Juh- és sertés-kimutatás
2. Napszámber és szakmánybérkimutatása	22. Különböző tárgyak kimutatása
3. Leszámlási könyv	23. Fogyasztási anyag
4. Szegődmény-láblázat, kül- és belv	24. Tüzelő anyag
5. Szemesgabona kimutatás, kül- és belv	25. Szerszám
6. Cséplési gabona	26. Állati termények
7. Napszámber jegyzék	27. Póttakaromány
8. Tejeladási jegyzék	28. Mérics
9. Pénztári napló	29. Próbacseplési jegyzék
10. Pénztári főkönyv, bevételi kimutatás, bel- és külv	30. Vetési és aratási jegyzék
11. Követelések jegyzéke, bel- és külv	31. Ellési jegyzék (csikó és borjú)
12. Gép- és eszközlétár	32. Termés-kimutatás
13. Epenlétár	33. Ellési jegyzék (bárány és malac)
14. Pénztári főkönyv kiadási kimutatás, kül- és belv	34. Darálási jegyzék
15. Teleklétár, kül- és belv	35. Fejési napló
16. Termény és anyag létár, kül- és belv	36. Gazdasági napló
17. Letéti napló	37. Trágyázási
18. Elvevő létár, kül- és belv	38. Cséplési jegyzék
19. Szegődmény-lével	39. Tejelés-kimutatás kül- és belv
20. Ló- és szarvasmarha kimutatás	40. Takarmányozási előirányzat
	41. Vetési előirányzat
	42. Takarmányozási jegyzék

melyekből állandó raktárt tartunk.

Összeállította

Susohka Rikárd

a magyaróvári gazd. akadémia gazd. intézője.

Az összes nyomtatványokból **mintáivék** az O. M. G. E. tagoknak és a „Köztelek” előfizetőinek 2 frt 20 krért előleges beküldés mellett portómentesen küldetnek.

Árjegyzékkel és felvilágosítással készséggel szolgálunk.

Megrendelések

a „KÖZTELEK” kiadóhivatalához

IX., Üllői-út 25. sz. küldendők.

Országos sörárpavásárok.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, ugyis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének Központja, a Pozsony és Borsodvármegyei Gazdasági Egyesületekkel, a Miskolczi ipar- és kereskedelmi kamarával és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetével

1897. augusztus havában

POZSONYBAN és MISKOLCZON

országos sörárpavásárokat

rendez.

A vásárok a következő napokon tartanak meg:

POZSONYBAN, a vármegyei háza nagytermében augusztus hó 22-én, d. e. 11 órától d. u. 2 óráig.

MISKOLCZON, a vármegyei háza nagytermében augusztus hó 30-án, d. e. 9 órától d. u. 1 óráig

A vásárra bejelentett árpák eladását a Magyar Mezőgazdák Szövetkezte közvetíti, a vásár rendezőség felügyelete alatt, s vevővel szemben szavatol a szállítandó áru azonosságáról.

Az eladások a vásárhelyiségben kiállított minták és a bejelentési ívek adatai alapján történnek. Az eladásokat a rendező-bizottság ellenőrzi.

A vásáron belépti díjak nem szedtetnek.

A vásár iránt érdeklődőknek részletes tájékoztatást nyújt levélbeli megkeresésre a Magyar Mezőgazdák Szövetkezte, Budapest, Alkotmány-utca 31. sz.

Felhívás az első m. k. szab. osztályosorsjegyjátékban való részvételre.

A magyar osztályosorsjegyjáték 50.000 nyereményének jegyzéke. A tervezet 9. §-a szerint a legnagyobb nyeremény szerencsés esetben 1.000.000 korona.

Ezen 50,000 nyeremény és 1 jutalom hivatalosan következőleg állapított meg:

1 jutalom	600,000	koronával.
1 nyeremény	400,000	
1	200,000	
2	100,000	
1	90,000	
1	80,000	
1	70,000	
2	60,000	
1	40,000	
5	30,000	
1	25,000	
7	20,000	
3	15,000	
31	10,000	
67	5,000	
3	3,000	
432	2,000	
763	1,000	
1238	500	
90	300	
31700	200	
3900	170	
4900	130	
50	100	
3900	80	
2900	40	

Fizetendő készpénzben.

Fizetendő készpénzben.

50,000 nyeremény és 1 jutalom 13.160,000 korona összegben, melyek hat osztályban huzatnak ki.

Folyó év február hó 27-én hozott törvény értelmében a kis lottó megszűnik és ennek helyébe a fenti osztályosorsjegyjáték lép. A lottójátéknak ezen neméből több van Németországban, hol is nagyon kedvelt és előre láthatólag nálunk is meleg érdeklődést fog kelteni, a mennyiben a nyerési esélyek még nagyobbak, mint Németországban. Ajánljuk tehát, hogy kiki már most biztosítson magának egy sorsjegyet, mert könnyen lehetséges, hogy a sorsjegyek hamar elkelnek és akkor később drágábban kell majd megfizetni.

Az I-ső osztályu betétek következők:

egy egész sorsjegyjárt frt 6.— egy negyed sorsjegyjárt frt 1.50
 egy fél sorsjegyjárt frt 3.— egy nyolczad sorsjegyjárt frt .75

A további betétek egy egész sorsjegyjárt

II-ik osztály 10 frt. III-ik osztály 16 frt. IV-ik osztály 20 frt. V-ik osztály 16 frt. VI-ik osztály 12 frt.

A sorsjegyek utánvétellel, esetleg a pénznek postautalvánnyal vagy ajánlott levél alakjában történendő előzetes megküldés ellen küldetnek a megrendelőknek. Kiváncra azonban a házhoz is szállítatnak, vagy pedig irodahelyiségünkben is megvásárolhatók. Közlebbi felvilágosítást ezen lottójáték berendezéséről szívesen adunk.

A lottó a m. kir. kormány folytonos felügyelete alatt áll, a huzások pedig Budapesten, a fővárosi vigadóban szinte a m. kir. kormány ellenőrzése mellett, továbbá egy kir. közjegyző, valamint igazgatósági tisztviselők, nemkülönben az érdekeltek képviselőinek jelenlétében történik. Oldalt láthatók a nyeremények jegyzéke sorrend szerint, melyekhez képest 100,000 sorsjegyből 50,000, tehát a sorsjegyeknek fele nyereménnyel huzatik. A kisorsolásra kerülő összeg 13.160,000 (tizenhárom millió egyszázhatvanezer) koronát tesz ki, mely összeget 5 hó alatt kell kihuzni.

Jelentkezéseket és megrendeléseket kérjük mielőbb eszközölni.
 a magy. kir. osztályosorsjegyjáték főelárusító
Török A. és Társa Budapest, Váci-körút 4 b. Deák Ferencz-térről balra 2-ik ház.

PICHLER KATONAI-FŐÁLLATORVOS
ÁLLATGYÓGYSZEREI.
Vorarbergi orrhurut-por megakadályozza és gyógyítja az orrhuruto, (gégesorvadást, egyszerű katharrust), fergeket minden gége és mirigybántalmat, 1 doboz 60 krajczár.
Kólíka és felfuvódás elleni balzsam a szarvasmarhánál kólíka és felfuvódás ellen gyorsan és biztosan hat, 1 kis palaczkkal 1 frt 20 kr.
Olvasztó szappan, mindennemű kütég és külső baj ellen, nélkülözhetetlen állatorvosok és ló tulajdonosoknak, 1 drb 1 frt 20 kr.
Amerikai farmer-fluid 1 üvegsével 60 kr. **Seb-balzsam** 1 üvegsével 1 frt.
 Nagybani eladás **Ludvig Ertl** vegyész és drogistánál **Dornbirn** Vorarlberg Oesterreich.
 Raktár: **BUDAPESTEN, Török József** gyógyszer-tárában, VI., Király-utca 12. szám.

Knuth Károly
 mérnök és gyáros.
 GYÁR ÉS IRODA:
BUDAPEST,
VII. ker., Garay-utca 6-8. szám.
 Elvállal: Központi-, víz-, lég- és gőzfűtések, légszesz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, closetek, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb., nemkülönben köszén-, olaj- és rézium váladékból nyert gázok értékesítését, cölöző készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.
 Tervek, költségvetések, jövedelmi előirányzatok gyorsan készíttetnek.
 Legjobb minőségű kőanyag-oszlokok raktáron.

Mltgs. Gróf Wenckheim Géza úr
 Pa.-Mágori uradalmában, posta és vasut állomás Vésztő—
184 drb. sertésvészen keresztül ment szőke mangalicza tenyészkocza
 a tenyésztés megszüntetése miatt, valamint **500 drb. elválasztott nyári malacz eladóvá tételik.**
 Felvilágosítást ad az
urad. intézőség.

Az első sorvetőgépet Magyarországon
KÜHNE E.
 legrégibb gazdasági gépgyára készítő
 (1856.) MOSONBAN. (1856.)
 A jelen évadra ajánlja mivelő eszközeit, lókapát, töltőgépet, répagyomlálókat.
Uj! „COLUMBIA“ cultivator!
 D. M. Osborne és Társa hirneves fűkaszfőit,
arató és kéveköttőgépeit.
 A szombathelyi versenyen az első díjjal kitüntetve.
Hollingsworth, Heureka és Kedvencz szénageroblyékat, szénaforgatókat legjobb kivitelben.
 Kézicséplők, 2-4 toerejű jargány cséplő-készletek, rosták, konkolyozók, czirok-cseplők, Hungaria és Mosoni Drill sorvetőgépek stb.
FŐRAKTÁR:
Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

Magyar tőzeg- és műtrágya-ipar részv.-társ.
 ajánlja losonezi gyárából, kitünő minőségű
faecál ↔ ↔
trágyáit
 feltárt faecáliák, faecál-superphosphát, tőzegphosphorsav stb. stb.
 Részletes árjegyzékkel és felvilágosítással készséggel szolgál
az igazgatóság 3138
 Budapest, VI., Andrassy-út 30. szám, II. emelet 8. ajtó.

Hirdetési ár 15 szög 30 kr., ezen felül minden szó 2 kr., feltűnő betűkkel 4 kr. Czim közlésénél minden beiktatásnál 30 kr. bélyegilleték.

KIS HIRDETESEK.

Csak megszögördék és a szakirodalom tárgyánál, továbbá állást keresők és adók hirdetésényeit vették fel e kedvezményes rovatban.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélblyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Kérjük

mindazokat, kik valamely jellegű hirdetésre ajánlatot küldtek, hogy azokat az eredeti okiratokkal ne csatolják meg, mert azokért semmi felelősséget nem vállalunk. Az ajánlatok megfelelő levélblyeggel látandók el, mert a kiadói hivatal azt saját költségén nem továbbítja.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Herezeg

Vyslanit Orkösök kevermesi uradalmában egy irnok állás üresedőbe jutott. Pályázhatnak, kik felsőbb gazdasági tanintézetet jó sikerrel végeztek; kik mint ilyenek a gyakorlati téren több év óta működnek és a gazdaság minden ágában, egy a külse valamint irnoki teendőikben kellő jártassággal bírnak, esetleg a német nyelvet szó és írásban bírják és mindezekről jó igazolvánnyal bírnak, előnyben részesülnek. Kérvények arczképpel és okmánymásokkal, melyek vissza nem küldetnek, az uradalmi tisztartásúakhoz. Kevermes, Csanád megye intézőndök. 4197

Pályázati hirdetés.

A csanádi székes káptalan saágh-paráci uradalmában egy gazdasági állás jött üresedőbe. Ezen állásnál nyugdíj igény nélkül a következő illetmények vannak egyenként: Kézpénz 1000 frt, buza 24 hl, rostaal 20 hl, tűzfű 40 örméter, hizott sertéselőszuliban 600 kr., tehentartás 2 db, tisztaszőlő. Ezen állásra csakis rom. kath. vallású, felsőbb gazdasági tanintézetet végzett egyének pályázhatnak, kik magyar és német nyelvet szóban és írásban bírják, a gazdasági számvevőben jártasok és egy nagyobb uradalomból több évi gyakorlatot felmutatni képesek. Pályázók felhívattak, hogy kellő felszerelt körvényüket augusztus hó végéig nyújtsák be a csanádi székes káptalanhoz címezve Temesvárra. 4200
Temes-Saágh, 1897. aug. 5-én
Gröfner Viktor, káptalani főoszt.

Ziczer

Vilmos ir mikosdi uradalmában egy irnok állás betöltendő, melyre akadémiát vagy felsőbb gazdasági tanintézetet jól végzett, legalább egy évi gyakorlati és kitaró szorgalommal bíró fiatal ember pályázhat. Megkívántatik a magyar és német nyelvet szóban és írásban bírása. Fizetés 240 forint készpénz, ellátás, lakás, fűtés és világítás. Felszerelt folyamodvány másolatok, melyek vissza nem küldetnek. „Uradalmi intézőség” Mikosdi, per Zalaber küldendők. 4196

Méltóságos

Gróf Mailáth Géza ur Gárdonyi-Fatvarezi uradalmában üresedőbe jött gazdasági irnoki állomásra pályázat hirdették. Javadalmazás 340 frt és teljes ellátás, teljes használhatóságánál 2-3 év múlva előléptetés kiáltásba helyeztetik. Gazdasági akadémiát vagy felsőbb tanintézetet végzett 5-6 évi belterjes gyakorlatlaltal bír egyének másolatokkal ellátott kérvényeiket gróf Mailáth Géza ur Ó méltóságához címezve Schmolld Andra urad. ispánhoz Fatvarecz, u. p. B. Gyarmat küldjék be. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Bizonyítványmásokkal nem adatkak vissza. 4210

Méltóságos

Báró Solyomsi László ur egyik uradalmában felsőbb gazdasági tanintézetet végzett fiatal ember mint gazdasági irnok alkalmazást nyer. Fizetése évi 250 frt, ellátás, lakás és fűtés. Bizonyítványokkal felszerelt kérvények Rézbányai Béla útkarhoz intézendők, Nagy-Lőszra Sopron megye. 4226

Pestmegyei

1600 holdas bérlethez fiatal, nős, teljesen megbízható szakképzett teljesen keresteti szeptember hó 1-ei belépésre. Ajánlatok bizonyítványmásokkal „Megbízható” jelleg alatt a lap kiadói hivatalához küldendők. 4240

Gazdatiszt

kerestetik melőbbi belépésre egy felső magyarországi nagybirtokra, aki gazd. könyvvitelt érti és vezetni tudja, jó munkabíró és hosszabb évekről előkelőbb gazdaságokban eredményes működést igazolhat. Nőlen állapotban részesül. Fizetés megállapodás szerint. Csakis kipróbált erök ajánlkozhatnak kiadói hivatalban megküldendő címem. 4239

A zirczi

apátság előszállási uradalmában gazdasági irnoki állás lesz folyó év szeptember havában betöltendő. Pályázni óhajtok felhívattak, hogy felsőbb gazdasági tanintézetet végzett tanítói és szolgálati bizonyítványokkal látó évi augusztus hó 31-ig előszálláson (Főjegyző) az uradalmi kormányzó hivatalán személyesen nyújtsák be, hol fizetésük és egyéb járandóságukról bővebb felvilágosítást kapnak. 4241

ÁLLÁST KERESŐK.

Tapasztalt

kertész, 32 éves nős, (1 gyermek) r. kath., a magyar, német, és 16 nyelvet bírja, a kertészet minden ágában tőkletesen jártas, állást október 1-ére vagy újre változtatni óhajtaná. Czim a kiadói hivatalban. 4232

Gyakornoki

vagy irnoki állást keres azonnali belépésre, nagyobb gazdaságban egy 19 éves ir. fiatal ember, ki már 2 1/2 évig volt nagyobb gazdaságokban alkalmazva. Levelek „Gazdaság” jelleg alatt Csurög, Bács megye kéretnek. 4224

Nőlen.

földmives iskolát végzett, hadmentes és 6 évi gyakorlatlaltal, ki mint kezelőtiszt is működött, a gazdaság minden ágában, állattenyésztés, tejgazdaság, hizalásban, dohány és cukorrépa termelésben kellő jártassággal bír. Könyvvizetést érti, beszédi magyarul, románul és keveset németül, melőbbi belépésre állást keres. Czim a kiadói hivatalban. 4238

Gazdasági

iskolát végzett keresztény nőlen ember, ki a könyvvizetéseken, hizalás és állattenyésztésben 2 1/2 évi, a gazdaságban pedig kiskorúságtól gyakorlatlaltal bír, beszél magyarul, németül és oláhul, október 1-re ispáni vagy nagyobb uradalmakban segédtiszt állást is elfogad. Jelenleg 6000 holdas bér gazdaságban segédtiszt. Czim a kiadói hivatalban. 4236

Adai

m. kir. földmivesiskolát jó sikerrel végzett s egész életében parasztmunkával foglalkozó rom. kath. családias, 38 éves tevékeny férfit szolgálatot keres, mint bérsgazda, hajdu, magiáros vagy munkavezető. Igényel a megélhetésig terjednek. Ajánlja az illető Szobonya Bertvána m. kir. földmivesiskola volt tanítványa. Megkeresések Horgosra intézendők Kőszó Adám név alatt. 4221

Földmives-

iskolát végzett, 28 éves, nős egyén, kinek 5 évi gyakorlatlaltal, közgazdaságokban ispáni, esetleg segédtiszt állást keres. Czim a kiadói hivatalban. 4152

Gazdatiszt,

30 éves, nős, izraelita, 11 évig nagyobb uradalomnál a gazdaság minden ágában szerzett gyakorlatlaltal, 4 évig mint kezelőtiszt működött, állást keres. Czim a kiadói hivatalban. 4149

Fiatal gazdatiszt,

ki a magyar-óvári gazd. akadémiát igen jó sikerrel végezte s már két évi gyakorlatlaltal bír, állást keres nagyobb uradalmában. Szives megkeresések S. A. jelleg alatt a lap kiadói hivatalához kéretnek. 4245

Gyakornok

2 évi gyakorlatlaltal egy nagyobb gazdaságban teljes ellátás mellett állást keres további gyakorlatlaltal. Levelek W. F. 27. alatt a kiadói hivatalban. 4244

Ispáni,

nagy uradalomban segédtiszt állást keres 30 éves nőlen végzett gazda, ki 9500 holdas uradalmában 6 évig mint irnok, 2 évig mint ispán volt alkalmazva, a gazdaság vezetésére képes. Birtokváltás u. i. at azonnali belépésre állást elfogad. Czim a kiadói hivatalban. 4248

Földmives

iskolát végzett gazda, kiszolgált katoná, 32 éves nős egyén, kinek 2 évi gyakorlatlaltal van s teljes életében földmivelő volt. Középgazdaságokban ispáni, esetleg segédtiszt állást keres. Czim: Király György, Doroszló, Hács megye. 4214

Jó családból

váló 24 éves rom. kath. vallású, hadmentes, erőlyes gazdatiszt, nagyobb uradalmakban szerzett hat évi gyakorlatlaltal, azonnali, esetleg későbbi belépésre állást keres. Elfogad irnoki, ellenőri, segédtiszt állást, esetleg kisebb gazdaság önálló vezetését, a gazdaság minden ágában, valamint a könyvvizetésben teljes jártas és kautioképes. Czim a kiadói hivatalban. 4185.

Gazdatiszt,

ir. nős, 18 évi gyakorlatlaltal, gazdasági iskolát végzett, gazdaság minden ágában otthonos, uradalmaktól kitűnő bizonyítványokkal, állást keres. Czime a kiadói hivatalban. 4219

Ispáni

állást keres uradalomban földmivesiskolát végzett kis családú egyén, több évi sikeres gyakorlatlaltal. Czim a kiadói hivatalban. 4252

Magyar-Óvárt

jelenen végzett, legjobb híru tanítvány, elszáradt, szakképzett, melés, hizalás, merino juhászat stb. körűl) szerzett mintegy 9 évi gyakorlatlaltal bír, ugyanott felmondatlan állásban levő, 28 éves, nőlen gazdatiszt megváltozott viszonyok miatt a tevékenységét, szakképzett, mért arányesitoni óhajta, főleg magán %-ira alapítandó jövedelmű, lehetőleg önálló — kezelői állást keres. Czim a kiadói hivatalban. 4250

ÁLLATOK.

Több

kiállításon kitűntetett tenyésztési eladó, sertésviszonyos korszakban, elsőrendű 100 drb tenyészcsokca, fele 1 1/2 éves, fele 3 éves és 25 drb tenyészkan Friedman Albert és Ferenc uradalmi bérnökénél, Marosludason Erdélyben. 4213.

Igen szép, válogatott vöröstarka simmenthali jellegű 1-2, (8) éves 4109

növendék ökor és üsző borjakat megvetelre ajánlanak

KLEIN ÉS SPITZER

Ris-Czelli kereskedők.

Megrendelések egyezség szerint bármikorra is elfogadattanak.

Mindenféle

tenyészmarhát

ajánlok megvetelre.

Különszen nagyon szép, fejldött 1-2, esetleg 3 éves, vöröstarka tinót jutányos áron.

80 drb. nálam bármikor megtekinthető. Későbbi szállításra öltetés vállalkozom. 4142

HENRIK IGNÁCZ

bérlő, Szalónak, Vas megye.

Erdélynek

egyik déli városában egy major bérlete, melyhez 63 kat. hold eisőrangú szántóföld tartozik. (tej literenként 8 kr. árával) és kitűnő instruktóval együtt, most az aratás után tovább adandó. Szives ajánlatok „Major és tenyészest” cim alatt a lapok kiadói hivatalához küldendők. 4090

Eladó

60 drb 4-5 éves és 30 drb 3-4 éves I. classisu erdélyi tinó Szolnok-Dobokamegye Monostorszeg községben, u. p. Deés) Biró István birtokosnál. 4211

Ötven darab

4 1/2 éves jármozni való magyar tinó eladó, Fuchs és Sternnél, Pusztá-Ujfalun, u. p. Kun-Félegyháza. 4242

VEGYESEK.

Krassó-Szőrény

vármege, Lugos város közeliében van egy 1103, egy 630 és egy 2500 holdas birtok, mely szántó, rét, legelő és erdőből áll, mérsékelt árak mellett bére, vagy örök áron eladó. Értéstelet add alulirott Muresán Sándor, gavossiai körjegyző. 4223

Óriási

eperpalánta kapható 100 drb 1 frt 30 kr., pakolással és kosárral Záhureczky Mártonnál, Zsigmondháza, u. p. Turje Zalamegye. 4243

Őszi búkköny.

tiszta, rozsnélküli, prima minőségű, saját termésű, kis mennyiségben is szállítatik verő zsákjaiban, mely azonban dbonként 30 kr-ért adatik, 100 kilónként 7 frtjával az Tisza-Dada (vasutállomás). Kivánatra minta bérmentve. Czim: Glückman József ispán, Tisza-Dada (Szabolcsmegy). 4218

Gömörmegeyben.

vasutól 4-6 kilométerre levő birtok 9 évre ez év október 1-ől őszi vetésre, szalma és szénakészlettel kiadó, jó karban levő földekkel és épületekkel. Rét 52 hold, 295 hold szántóföld, 400 hold legelő. Értekezhetni Hanvay Józseffel, Csiz. 4208

Cséplőgép.

8 löerejű, teljesen jó karban, azonnali eladó jutányos áron. Megvehető és megtekinthető munkaközben a tulajdonosnál, Blau Izidor urnál Pándon, vasutállomás Pilis vagy Nagy-Káta, Pest megye. 4251

A gazdaság

teljes feloslása miatt

ELADÓ:

50 darab Vintschgauból importált

innthali fejős tehén

(nagyobbrészt üszők), esetleg

4 darab központi

tejcsernok

üzletrészzel, egészben vagy részben is.

62 drb. szép jármos

ökor, 4 drb. jármos

bivaly, 10 drb. állami

ménnel fedezett

igás ló, 27 drb. 1,

2 és 3 éves csikó,

továbbá cséplőgarnitúra,

vetőgépek, Sackekék,

boronák, lögeregelyék,

szekerek, jármok,

szecsavágó, rőpavágó,

daráló stb., valamint igen

szép hajtókocsi, hintók, löszerszámok stb. stb.

Szives tudakozódásokra

készségesen ad választ a

Visznieki gazdaság intézősége

Adácson, HEVES-MEGYE

Veszek gazdasági magvakat

bármely mennyiségben a legmagasabb napi áron. Ajánlatokat az eladó mennyiség megjelölésével nagyobb minta kíséretében kérek.

Ajánlok őszi vetésre

szőszös búkköny (Vicia villosa), 4162

téli búkköny, őszi borsó,

Szent János rozst, biborherét stbt.

mindent a legjobb minőségben.

Mauthner Ödön

magkereskedése BUDAPESTEN.

Valódi

Aszfalt

fedlemezek

mely tisztá, természetes aszfalt bituméból gyártott

tűzbiztos tetőfedési anyag,

teljesen szagtalan és legmagyobb

tartósság mellett egyáltalán nem igényel mázolás.

3353

Biehn János

Budapest, IX. ker., Ferenc-körút 46.

Aszfalt- és kátránytermékek vegyi gyára

Megvételle

keresek 250-300 hold birtokot. Czim a kiadói hivatalban. 4249

Ziska J. utóda

Rostély György mérleggyáros

Budapest, VI. Eötvös-u. 49. Legjobb és legmegbízhatóbb

gabnaméréségi-, tízed- és százhadmérlegek gyártója. A

gabna és értéktörzse szállítója. Árjegyzék ingyen. Javítások

pontosan és olcsón. 4097

Állomány

apaszítása folytán eladó, 15 markos pejtégys, 5 éves kanczák

1000 frt, 16 1/2 markos pejtégyletek 1000 frt, továbbá 2 fekete

500, két szürke 650 frt, több hasas, friss fejős inthali tehén,

bikák: 50 választott malacz; 80 birka; továbbá olasz munkás

taliga kummetal. Kosártaliga hámmal. VII. számú tűzmentes

szekrény, tejhűtő, luczerna-heremag.

Eladó birtok.

Vác vidékén 1080 hold szántó, 30 rét, 154 erdő, 400 legelő, kitűnő reperi termő föld, 260.000

frt-ért, mind ezek végzett tudakozhatni Zaleski Jenőnél, Tót

Györk, vasut állomás. 4167

Őszi vetésre

Homok (szőszös) búkköny,

Téli búkköny,

Őszi borsó,

Szt. János napi roz, Szt. János napi roz,

Biborhere stb. 4188

Kiváló minőségben kapható

HALDEK

magkereskedésében

Budapest, Károly-körút 9.

Ő csász. és kir. Fensége József főherceg és

Ő királyi Fensége Fülöp Szász-Coburg-

Gothai herczeg udv szállítója

Dr. Lendl Adolf,

tanár 3040

praeparatoriuma és

tanszerkészítő

Intézete

BUDAPEST,

II. Donáti-u. 7.

Legmagasabb és magas elő-

merések; aranyérmek, disz-

oklevelek stb. stb. miniszteri

ajánlások. 2036

Ajánlkozok

emlősök és madarak

természethi, művészi és tartós

kitűmésére. Jutányos árak.

Az állatok friss állapotban

előleges preparatio nélkül

küldendők be.

Gyökerez szőlőjtványok

Bajor József

államilag segélyezett szőlőjtvány telepéről Ráczalmáson.

60000. sz. rendeletben megállapított szokványminőségnek

megfelelő, fajtisza Ripária portálison előállított I. oszt. gyökerez

szőlőjtványok ára ezenként f. év őszén 120 frt, 1898. év tavaszán 125 frt. Csomagolás

és vasutára szállítás ezenként 1 frt.

Őszi megrendelésnél az összeg 10% -ka, tavaszi megrendeléséknél pedig 25% -ka előlegképpén beküldendő. 4189

Törleszt. kölcsön

rövidbirtokokra.

Legmagasabb kölcsön a valódi becsérték alapján 20 60

éve köti időre késpénzben. Birtokos

felmondhat bármikor, pénztételt

nem mondhat fel. Csekely kamattal tölke is törlesztetik.

Lebonyolítás 1

Gőzekéket, Gőz-utihengereket

Gőz-utimozdonyokat

a legököltebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

John Fowler & Co.

Telefon 92—50.

Budapest—Kelenföld, a vasútállomással szemben.

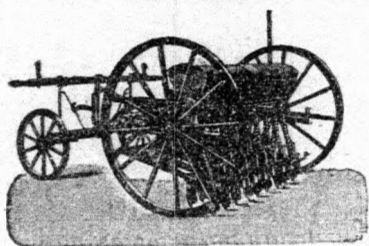
hol is épített új telepükön gőzek szerkezeteiről tárlatot rendeztek be. Ugyanott teljesen berendezett tartalekresz-raktárt és javító-műhelyt tartanak fenn.

Budapestről a keleti (központi) pályaudvarról és a déli vasuton Budáról könnyen elérhető.

FRIEDLAENDER JÓZSEF gépgyára

ajánlja az őszi időnyre:

„TRIUMPH III.” SORVETŐGÉPEIT

merítőkerekek, nélkül merítőkánalak nélkül, beszőró csigák, vetővályuk

D.7M., D.8M., D.10M. Sack-rendszerű

EGYETEMES ACZÉLEKÉIT, továbbá saját gyártmányu szeoskavágóit, répvágóit, daráló- és őrlőmalmait, ugy-szintén takarmányfüllésztöit.

Alapított 1870-ben.

LEGJOBB BIZONYÍTVÁNYOK.

CZIM:

Budapest, VIII., Külső Kerepesi-ut 1. sz.

a központi pályaudvar mellett.

— Árjegyzék ingyen és bérmentve. —

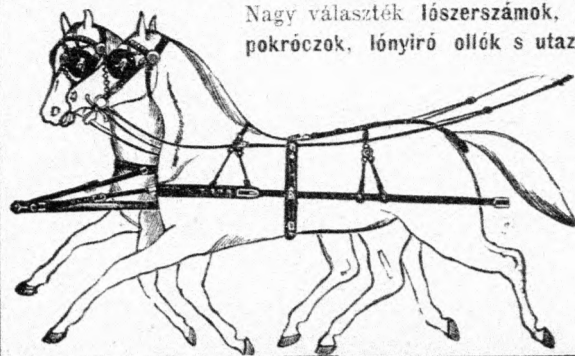
ALAPÍTTATOTT 1848-ban.

Freund A. és Fia

cs. és kir. szab. nyereg-, szij- és bőröndárak gyára

BUDAPEST, IV. ker., Koronaherczeg-utca 3. sz.

Nagy választék lószerszámok, nyergek, ostorok, zabláok, ló-pokrőczok, lónyíró ollók s utazó

cikkekben, legjobb kivitelben jutányos árakon. — Előírással nyergeszerelések tényleges s tartalékos tiszturak részére legolcsóbb árakon.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Kern Róbert

Budapest, V. ker., Váci-út 26.

Dúsan felszerelt raktárt tart a következő kiváló minőségű cikkekben:

Hengerelt rúd és idomvas, mint: lapos-, gömbölyű-, rács-, keret- és U-vas, gerenda stb.

Vaslemez, mindenféle méretben.

Kovácsolt csövek, és összekötő darabok: légszesz- és vízvezeték cső, sajtócső, kúteső, forreső, furócső stb.

Öntött csövek, vízvezeték- és csatornázási czélokra, valamint légszesz- és gőzvezetékhez, mint: tolatyúk, mindenféle csapok, fémárak légszeszvilágításhoz stb. stb.

Szerszámok, különlegességek saját gyárából, mint: marók, dörzsárak, csavarmetszők, furók, csigafúró, csőcsavarmetsző, csővágó, csőszató stb.

Árjegyzékek bérmentve és ingyen.

4070

HIRDETÉSEK

felvétetnek a kiadóhivatalban BUDAPEST, Üllői-ut 25-dik szám.

Sangerhauseni gépgyár Magyarországi gyártelepe

BUDAPEST, Külső Váci-ut 1443. sz.

Első és egyedüli magyar special gépgyár.

GYÁRTMÁNYOK:

az összes mezőgazdasági iparágak számára szükséges gépek. Nevezetesen:

Czukorgyárak,
Sörgyárak,
Malátagyárak,
Szeszgyárak

teljes berendezése és átalakítása.

Szaktekintély mezőgazdasági czukorgyárak és szesz-főzdék terén.

Szövetkezeti alapon több mint 100 mezőgazdasági czukorgyárat létesített.

Minden szakbavágó felvilágosítással, tervekkel, költségvetéssel készségesen szolgálunk.

3613

Mezőgazdasági czélokra mint hajtóerő kiváló gyártmánya a

Hoffmeister-gőzmotor

a legjobb, legolcsóbb és legbiztosabb gőzgép. — Helyettesít minden gőzgépet és locomobilt. Cséplésre és minden egyéb gazdasági gép hajtására a legalkalmasabb. — Fűthető szénnel, fával, cserrel és minden egyéb hulladékkal. Minden nagyságban, 1/2 lóerőtől kezdve egész 30 lóerőig gyártjuk.

